Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B** **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/22/EÜ,**

7. märts 2002,

universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv)

(EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/136/EÜ, 25. november 2009	L 337	11	18.12.2009

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/22/EÜ,

7. märts 2002,

universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ([2])

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ([3])

toimides vastavalt asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele ([4])

ning arvestades järgmist:

(1) Telekommunikatsioonisektori liberaliseerimise ning tihedama konkurentsi ja sideteenuste suurema valikuga kaasnevad samaaegsed meetmed, mille eesmärk on luua ühtne reguleeriv raamistik, mis tagaks universaalteenuse osutamise. Universaalteenuse mõiste peaks arenema nii, et selles kajastuksid tehnoloogia ja turu areng ning muudatused kasutajate nõudmistes. 1998. aastal telekommunikatsioonituru täielikuks liberaliseerimiseks loodud reguleerivas raamistikus määratles ühendus universaalteenuse osutamise kohustuste minimaalse ulatuse ning kehtestas selle kulude ja rahastamise eeskirjad.

(2) Vastavalt asutamislepingu artiklile 153 peab ühendus edendama tarbijakaitset.

(3) Ühendus ja selle liikmesriigid on võtnud endale telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste reguleeriva raamistikuga seotud kohustusi Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) telekommunikatsiooni põhiteenuseid käsitleva lepingu raames. Kõigil WTO liikmetel on õigus määratleda, millist universaalteenuse osutamise kohustust nad soovivad säilitada. Selliseid kohustusi ei peeta oma olemuselt konkurentsiga vastuolus olevaks tingimusel, et neid hallatakse läbipaistval, mittediskrimineerival ja konkurentsi seisukohast neutraalsel viisil ja nad ei põhjusta suuremat koormust, kui on vaja WTO liikme määratletud universaalteenuse jaoks.

(4) Universaalteenuse tagamine (see tähendab määratletud miinimumteenuste osutamine kõigile lõppkasutajatele vastuvõetava hinnaga) võib eeldada mõningate teenuste osutamist mõningatele lõppkasutajatele hinnaga, mis erineb tavapärastele turutingimustele vastavast hinnast. Kompensatsiooni maksmine ettevõtjatele, kes on määratud osutama sellistes oludes kõnealuseid teenuseid, ei pruugi siiski põhjustada konkurentsi moonutamist, kui neile kompenseeritakse konkreetne netokulu ja kui netokuluga kaasnev koormus kaetakse konkurentsi seisukohast neutraalsel viisil.

(5) Konkurentsile rajatud turul tuleks kõigi määratletud piirkondades üldkasutatavaid telefoniteenuseid pakkuvate ettevõtjate suhtes rakendada teatavaid kohustusi ning muid kohustusi tuleks raken-

([1]) EÜT C 365 E, 19.12.2000, lk 238 ja EÜT C 332 E, 27.11.2001, lk 292.
([2]) EÜT C 139, 11.5.2001, lk 15.
([3]) EÜT C 144, 16.5.2001, lk 60.
([4]) Euroopa Parlamendi 13. juuni 2001. aasta arvamus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata), nõukogu 17. septembri 2001. aasta ühine seisukoht (EÜT C 337, 30.11.2001, lk 55) ja Euroopa Parlamendi 12. detsembri 2001. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 14. veebruari 2002. aasta otsus.

▼B

dada ainult ettevõtjate suhtes, kellel on märkimisväärne turujõud või kes on määratud osutama universaalteenust.

(6) Võrgu lõpp-punkt moodustab reguleerimisotstarbelise piiri, mis eraldab elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid reguleerivat raamistikku telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmeid reguleerivast raamistikust. Võrgu lõpp-punkti asukoha määratlemise eest vastutab riigi reguleeriv asutus, kes teeb seda vajaduse korral asjaomaste ettevõtjate taotluse põhjal.

(7) Liikmesriigid peaksid ka edaspidi tagama, et II peatükis sätestatud teenused on kõigile asjaomase riigi territooriumil paiknevatele lõppkasutajatele olenemata nende geograafilisest asukohast kättesaadavad ettenähtud kvaliteediga ja konkreetsele riigile iseloomulike tingimuste seisukohast vastuvõetava hinnaga. Seoses universaalteenuse osutamise kohustustega ja pidades silmas konkreetse riigi tingimusi; võivad liikmesriigid võtta erimeetmeid, et tagada maapiirkondades või geograafiliselt eraldatud piirkondades asuvate tarbijate juurdepääs II peatükis sätestatud teenustele ja kõnealuste teenuste vastuvõetav hind, samuti tagada juurdepääs samadel tingimustel ka eakatele ja puuetega inimestele ning sotsiaalsete erivajadustega inimestele. Sellised meetmed võivad sisaldada ka meetmeid, mis on suunatud otse sotsiaalsete erivajadustega tarbijatele ja millega toetatakse kindlaksmääratud tarbijaid näiteks selliste erimeetmete abil, mis võetakse pärast individuaalsete taotluste läbivaatamist näiteks seoses võlgade tasumisega.

(8) Universaalteenusega seotud põhinõue on pakkuda kasutajatele nende taotluse korral määratletud piirkonnas vastuvõetava hinnaga ühendust üldkasutatava telefonivõrguga. Nimetatud nõue piirdub ühe kitsasribaühendusega, mille pakkumist võivad liikmesriigid piirata lõppkasutaja peamise asukoha/elukohaga, ja see ei hõlma integraalteenuste digitaalvõrku (ISDN), mille puhul pakutakse kahte või enamat samal ajal kasutatavat ühendust. Ühenduse pakkumise tehnilistele vahenditele ei tohiks kehtestada piiranguid ning lubatud peaksid olema nii traadiga kui ka traadita tehnoloogia; piirata ei tohiks ka seda, millised operaatorid täidavad osaliselt või täies mahus universaalteenuse osutamisega seotud kohustusi. Ühendus üldkasutatava telefonivõrguga määratletud piirkonnas peaks toetama kõneühendust ja andmesidet edastuskiirusega, mis on piisav juurdepääsuks näiteks sellistele *online*-teenustele, mida osutatakse avaliku Interneti vahendusel. Konkreetse kasutaja Interneti-ühenduse kiirus sõltub hulgast teguritest, sealhulgas Interneti-teenuse osutaja ühenduvusest ja rakendusest, mille jaoks ühendust kasutatakse. Andmeedastuskiirus, mida suudab toetada üks kitsasribaühendus üldkasutatava telefonivõrguga, sõltub nii abonendi lõppseadme suutlikkusest kui ka ühendusest. Seepärast ei ole otstarbekas nõuda ühenduse tasandil konkreetset andmeedastus- või bitikiirust. Praegu kasutatavate kõnesagedusalamodemite kiirus on tavaliselt 56 kbit/s ja neis kasutatakse automaatset andmeedastuskiiruse kohandamist vastavalt liini kvaliteedile ning seega võib saavutatav andmeedastuskiirus olla väiksem kui 56 kbit/s. Paindlikkus on oluline eeltingimus ühest küljest selleks, et liikmesriigid saaksid vajaduse korral võtta meetmeid tagamaks, et ühendused suudavad toetada sellist andmeedastuskiirust, ja teisest küljest selleks, et liikmesriigid saaksid vajaduse korral lubada kõnealusest 56 kbit/s ülempiirist madalamat kiirust, et seega kasutada näiteks traadita tehnoloogia võimalusi (sealhulgas traadita mobiilsidevõrke) universaalteenuse pakkumiseks suuremale hulgale elanikkonnast. See võib olla eriti oluline mõningates läbirääkijariikides, kus traditsioonilisi telefoniühendusi kasutavate kodumajapidamiste arv on suhteliselt väike. Erijuhtudel, kui ühendus üldkasutatava telefonivõrguga määratletud piirkonnas ei ole ilmselgelt piisav rahuldava Interneti-ühenduse võimaldamiseks, peaks liikmesriikidel olema võimalik nõuda, et ühendust tõhustataks tasandil, mida kasutab enamus abonente, et seega muuta andmeedastuskiirus Interneti-

▼B

ühenduse jaoks piisavaks. Kui sellised erimeetmed tekitavad kõnealustele tarbijatele netokulude koormuse, võib sellist netomõju võtta arvesse kõigis universaalteenuse osutamisega seotud kohustuste netokulude arvestustes.

(9) Käesoleva direktiivi sätted ei takista liikmesriikidel määrata universaalteenuse võrgu ja teenustega seotud elemente pakkuma eri ettevõtjaid. Ettevõtjatelt, kes on määratud pakkuma võrguelemente, võib nõuda, et nad tagaksid ehitus- ja hooldustööd, mis on vajalikud ja proportsionaalsed, et rahuldada kõik taotlused määratletud asukohas üldkasutatava telefonivõrguga liitumiseks või juurdepääsuks üldkasutatavatele telefoniteenustele määratletud piirkonnas.

(10) Vastuvõetavad hinnad on liikmesriikides siseriiklikul tasandil riigi konkreetseid tingimusi arvesse võttes määratletud hinnad, millega võib kaasneda ühtsete tariifide sätestamine sõltumata asukohast või eritariifi võimaluste sätestamine, et rahuldada väikese sissetulekuga kasutajate vajadusi. Individuaaltarbijate puhul on hinna vastuvõetavus seotud tarbijate suutlikkusega jälgida ja kontrollida oma kulutusi.

(11) Kataloogiinfo ja numbriinfoteenused on üldkasutatavate telefoniteenuste olulised vahendid ja moodustavad osa universaalteenuse osutamise kohustusest. Kasutajad ja tarbijad soovivad kasutada ulatuslikke katalooge ja numbriinfoteenuseid, mis hõlmaksid kõiki abonente, kelle telefoninumbrid (nii paikvõrgu telefoni kui ka mobiiltelefoninumbrid) on avalikustatud, ning tahavad, et teave oleks esitatud neutraalselt. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiiviga 97/66/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset telekommunikatsioonisektoris, [1] tagatakse abonentide õigus eraelu puutumatusele seoses nende isikuandmete avaldamisega telefonikataloogis.

(12) Kodanikele on oluline pakkuda piisavat hulka üldkasutatavaid taksofone ning kasutajatel peab olema võimalus helistada hädaabitelefonidele ja eelkõige Euroopa ühtsele hädaabinumbrile (112) tasuta kõigilt telefonidelt, kaasa arvatud üldkasutatavad taksofonid, kasutamata mingeid maksevahendeid. Kui hädaabinumbri 112 kohta ei ole piisavalt informatsiooni, võtab see kodanikelt täiendava turvatunde, mille annab selle numbri olemasolu Euroopas, eriti reisides teistes liikmesriikides.

(13) Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid, et kindlustada puuetega kasutajatele ja sotsiaalsete erivajadustega kasutajatele ühest küljest juurdepääs kõigile üldkasutatavatele telefoniteenustele määratletud piirkondades ja teisest küljest selliste teenuste vastuvõetav hind. Puuetega kasutajatele suunatud erimeetmed võiksid vastavalt vajadusele hõlmata järgmist: üldkasutatavate telefonide, üldkasutatavate tekstitelefonide või samalaadsete abivahendite kättesaadavus kurtidele ja kõnepuudega inimestele, numbriinfoteenuste või samalaadsete teenuste tasuta osutamine pimedatele ja nägemispuudega inimestele ning taotluse korral pimedatele või nägemispuudega inimestele alternatiivsel kujul esitatavad üksikasjalikud arved. Erimeetmete võtmine võib osutuda vajalikuks ka selleks, et puuetega kasutajad ja sotsiaalsete erivajadustega kasutajad saaksid kasutada hädaabiteenust 112 ja et neil oleks sarnaselt teiste klientidega võimalik valida eri operaatorite ja teenuseosutajate vahel. Paljude parameetrite põhjal on välja töötatud teenuse kvaliteedi standardid, mille abil saab hinnata abonentide vastuvõetavate teenuste kvaliteeti ja seda, kui hästi universaalteenuse osutamise kohustust täitma määratud ettevõtjad nende standardite saavutamisega toime tulevad. Puuetega kasutajate jaoks ei ole veel teenuse kvaliteedi standardeid. Tuleks välja töötada puuetega inimestele teenuste osutamise tule-

[1] EÜT L 24, 30.1.1998, lk 1.

▼B

musstandardid ja asjaomased parameetrid; neid käsitletakse käesoleva direktiivi artiklis 11. Lisaks sellele peaks riigi reguleerivatel asutustel olema võimalik nõuda teenuste osutamise kvaliteediga seotud andmete avaldamist, juhul kui ja siis, kui sellised standardid ja parameetrid välja töötatakse. Universaalteenuse osutaja ei tohiks võtta meetmeid, mis ei lase kasutajatel täiel määral kasutada eri operaatorite või teenuseosutajate pakutavaid teenuseid koos teenustega, mida universaalteenuse osutaja pakub universaalteenuse osana.

(14) Juurdepääs üldkasutatavale telefonivõrgule ja selle kasutamine määratletud piirkonnas on niivõrd oluline, et see peaks olema kättesaadav kõigile, kes seda põhjendatult taotlevad. Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt otsustavad liikmesriigid objektiivsete kriteeriumide põhjal, millistel ettevõtjatel on käesoleva direktiivi kohaldamisel universaalteenuse osutamise kohustused, võttes vajadusel arvesse ettevõtjate suutlikkust ja tahet aktsepteerida kõiki universaalteenuse osutamise kohustusi või osa nendest. On oluline, et universaalteenuse osutamise kohustusi täidetaks kõige tulemuslikumal viisil, et kasutajad maksaksid üldjuhul hinna, mis vastab teenuse osutamise kuludele. Oluline on ka see, et universaalteenuse operaatorid säilitaksid võrgu terviklikkuse ning teenuse järjepidevuse ja kvaliteedi. Tõhusam konkurents ja suurem valikuvabadus loovad rohkem võimalusi selleks, et universaalteenust osutaksid osaliselt või tervikuna ettevõtjad, kellel ei ole märkimisväärset turujõudu. Seepärast võib universaalteenuse osutamise kohustused mõningatel juhtudel määrata operaatoritele, kes on näidanud, et suudavad juurdepääsu ja teenuseid pakkuda kõige odavamalt, ja teha seda näiteks konkurentsil või võrdlustel põhineva valikumenetluse kohaselt. Vastavad kohustused võib arvata üldkasutatavate teenuste osutamise loa tingimuste hulka.

(15) Liikmesriigid peaksid jälgima tarbijate olukorda seoses üldkasutatavate telefoniteenuste kasutamise ja eelkõige nende teenuste hinna vastuvõetavusega. Telefoniteenuste hinna vastuvõetavus on seotud teabega, mida kasutajad saavad telefoni kasutamise kulude kohta ja telefoni kasutamise suhtelise kulu kohta võrreldes teiste teenustega, ning lisaks sellele on see seotud ka kasutajate suutlikkusega kontrollida kulutusi. Seega tähendab vastuvõetavus, et universaalteenust osutama määratud ettevõtjatele kehtestatud kohustustega antakse tarbijatele teatavad volitused. Kõnealuste kohustuste hulka kuuluvad näiteks arvete kindlaksmääratud detailsusaste, tarbijate võimalus blokeerida teatavad kõned (näiteks kulukad kõned tasulistele teenustele), tarbijate võimalus kontrollida kulutusi ettemaksete abil ja tasaarvestada eelnevalt makstud liitumistasud. Selliseid meetmeid võib turu arengut silmas pidades läbi vaadata ja muuta. Kehtivates tingimustes ei kohustata universaalteenuse osutamise kohustustega operaatoreid hoiatama abonente, kui ületatakse eelnevalt kindlaksmääratud kulutuste piir või kui kõnede tavapärases esinemisrütmis esineb järsk muutus. Asjaomaste õigusnormide edasiste läbivaatamiste käigus tuleks kaaluda, kas abonente oleks vaja selliste asjaolude korral hoiatada või ei.

(16) Kui tegemist ei ole pideva maksmisega hilinemise või arvete tasumata jätmisega, peaksid tarbijad olema kaitstud viivitamatu ühenduse katkestamise eest maksmata arve tõttu, ja eelkõige juhul, kui tegemist on tasuliste teenuste eest nõutavat suurt arvet käsitleva vaidlusega, peaks neil kuni vaidluse lahendamiseni säilima juurdepääs olulistele telefoniteenustele. Liikmesriigid võivad otsustada, et sellise juurdepääsu pakkumist jätkatakse ainult juhul, kui abonent jätkab liinitasu maksmist.

(17) Kvaliteet ja hind on konkurentsile rajatud turul olulisimad tegurid ja riigi reguleerivad asutused peaksid saama jälgida universaalteenuse osutamise kohustusi täitma määratud ettevõtja saavutatud teenuse kvaliteeti. Riigi reguleerivatel asutustel peaks olema

▼B

võimalik võtta vajaduse korral meetmeid seoses sellise ettevõtja saavutatud teenuse kvaliteediga. Lisaks sellele peaks riigi reguleerivatel asutustel olema võimalik jälgida teenuse kvaliteeti, mille on saavutanud muud määratletud piirkonnas üldkasutatavaid telefonivõrke ja/või -teenuseid pakkuvad ettevõtjad.

(18) Vajaduse korral peaksid liikmesriigid looma mehhanismid universaalteenuse osutamise kohustuste netokulude rahastamiseks juhul, kui on tõendatud, et teenust on võimalik osutada ainult kahjumiga või netomaksumusega, mis ei mahu tavaliste kaubandusstandardite raamidesse. Oluline on tagada, et universaalteenuse osutamise kohustuste netokulud on arvestatud nõuetekohaselt ning et võimalik rahastamine mõjutab turgu ja ettevõtjaid võimalikult vähe ning on kooskõlas asutamislepingu artiklitega 87 ja 88.

(19) Universaalteenuse netokulude arvestamisel tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta kulusid ja tulusid ning universaalteenuse osutamisega kaasnevaid immateriaalseid hüvesid, kuid selline arvestamine ei tohiks takistada kulude kajastamist hinnakujunduses. Kõigi universaalteenuse osutamise kohustuste netokulude arvestamiseks tuleks kasutada läbipaistvaid menetlusi.

(20) Immateriaalse kasu arvessevõtmine tähendab seda, et üldkulude kindlaksmääramiseks lahutatakse universaalteenuse osutamise kohustuste otsestest netokuludest see kaudne kasu, mis tuleneb ettevõtja universaalteenuse osutaja seisundist.

(21) Kui universaalteenuse osutamise kohustusega kaasneb ettevõtjale ebaõiglane koormus, on otstarbekas lubada liikmesriikidel luua mehhanisme netokulude tulemuslikuks katmiseks. Üks võimalus universaalteenuse osutamise kohustuste netokulude katmiseks on selleks riiklike vahendite kasutamine. Lisaks sellele võib osutuda otstarbekaks kindlakstehtud netokulude katmiseks nõuda kõigilt kasutajatelt läbipaistval viisil sisse ettevõtjatele kehtestatavad lõivud. Liikmesriigid peaksid suutma rahastada universaalteenuse eri elementide netokulud eri mehhanismide abil ja/või rahastada mõnede või kõigi elementide netokulud kahest mehhanismist ühe või nende mõlema abil. Kui kulud kaetakse ettevõtjatele kehtestatavate lõivude abil, peaksid liikmesriigid tagama, et lõivude jaotamine nende vahel toetub objektiivsetele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele ja on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. See põhimõte ei takista liikmesriikidel vabastada lõivust uusi turuletulijaid, kes ei ole saavutanud märkimisväärset turuasendit. Kõigi rahastamismehhanismide puhul tuleks tagada, et turul tegutsevad ettevõtjad osalevad ainult universaalteenuse osutamise kohustuste rahastamises ega toeta toiminguid, mis ei ole otseselt seotud universaalteenuse osutamise kohustustega. Kulude katmise mehhanismid peaksid alati olema kooskõlas ühenduse õigusega ja eriti jagamismehhanismide puhul ka mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtetega. Kõik rahastamismehhanismid peaksid tagama, et ühe liikmesriigi kasutajad ei aita katta teise liikmesriigi universaalteenuse osutamise kulusid, näiteks juhul, kui helistatakse ühest liikmesriigist teise.

(22) Kui liikmesriigid otsustavad rahastada universaalteenuse osutamise kohustuste netokulud riiklikest vahenditest, tuleb selle all mõista rahastamist valitsemissektori eelarvest, kaasa arvatud muud riiklikud rahastamisallikad, näiteks riiklikud loteriid.

(23) Universaalteenuse osutamise kohustuste kulud võib jagada kõigi ettevõtjate või kindlaksmääratud klassi kuuluvate ettevõtjate vahel. Liikmesriigid peaksid tagama, et jagamismehhanismi puhul järgitakse läbipaistvuse, minimaalse turumoonutuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtteid. Minimaalne turumoonutus tähendab seda, et maksud tuleb sisse nõuda nii, et lõppkasutajate kanda jääv rahaline koormus on võimalikult väike, kasutades selleks näiteks maksude võimalikult ulatuslikku jaotamist.

▼B

(24) Riigi reguleerivad asutused peaksid olema veendunud, et ettevõtjad, kes saavad kasu universaalteenuse rahastamisest, esitavad oma taotluse põhjendamiseks piisavad üksikasjad konkreetsete elementide kohta, mille jaoks sellist rahastamist vaja on. Liikmesriikide skeemid universaalteenuse osutamise kohustuste kuluarvestuse ja finantseerimise kohta tuleks edastada komisjonile, kes kontrollib nende vastavust asutamislepingule. Määratud operaatoritel on stiimul tõsta universaalteenuse osutamise kohustuste hinnatud netokulu. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama universaalteenuse osutamise kohustuste rahastamiseks sissenõutavate tasude tegeliku läbipaistvuse ja kontrolli nende summade üle.

(25) Sideturg areneb pidevalt nii kasutatavate teenuste kui ka nende kasutajatele pakkumise tehniliste vahendite poolest. Ühenduse tasandil määratletud universaalteenuse osutamise kohustused tuleks regulaarselt läbi vaadata, et teha ettepanekuid kohustuste ulatuse muutmiseks või uuesti määratlemiseks. Sellise läbivaatamise puhul tuleb arvesse võtta arenevaid sotsiaalseid, kaubanduslikke ja tehnoloogilisi tingimusi ja asjaolu, et ulatuse muutmise puhul tuleks topeltkontrolli käigus kindlaks teha, kas teenus oleks kättesaadav suurele osale elanikkonnast ja kas inimesed, kes ei saa universaalteenuseid endale lubada, võivad jääda sotsiaalselt tõrjutuks. Universaalteenuse osutamise kohustuste võimaliku muutmise korral tuleks hoolitseda selle eest, et kunstlikult ei toetata teatavate tehnoloogiliste võimaluste eelistamist teistele, et sektori ettevõtjatele ei tekitata ebaproportsionaalset rahastamiskoormat (ohustades seega turu arengut ja uuendusi) ja et ebaõiglaselt ei jäeta rahastamiskoormat madala sissetulekuga tarbijate kanda. Kõik universaalteenuse ulatuse muudatused tähendavad automaatselt seda, et kõiki netokulusid saab rahastada käesoleva direktiiviga lubatud meetodite abil. Liikmesriigid ei või turul tegutsevatele ettevõtjatele kehtestada rahastamisnõudeid seoses meetmetega, mis ei kuulu universaalteenuse osutamise kohustuste hulka. Individuaalselt on liikmesriikidel vabadus kehtestada erimeetmeid (väljaspool universaalteenuse osutamise kohustuste ulatust) ja rahastada neid ühenduse õiguse kohaselt, kuid mitte turul tegutsevate ettevõtjate osamakseid kasutades.

(26) Tulemuslikum konkurents kogu juurdepääsu- ja teenuseturul tagab kasutajatele suurema valikuvabaduse. Tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse ulatus varieerub ühenduse piires ja liikmesriikides olenevalt geograafilisest piirkonnast ja sõltuvalt sellest, kas tegemist on juurdepääsu- või teenuseturuga. Mõned kasutajad võivad täielikult sõltuda märkimisväärse turujõuga ettevõtja pakutavast juurdepääsust ja teenustest. Silmas pidades tõhusust ja selleks et toetada tulemuslikku konkurentsi, on üldiselt oluline, et märkimisväärse turujõuga ettevõtja pakutavad teenused vastaksid kuludele. Tõhusust ja sotsiaalseid põhjusi silmas pidades peaksid lõppkasutajatelt nõutavad tariifid kajastama nõudluse ja kulude tingimusi, kui sellega ei kaasne konkurentsi moonutamine. On olemas oht, et märkimisväärse turujõuga ettevõtja võib mitmel viisil püüda takistada teiste ettevõtjate turuletulekut ja moonutada konkurentsi, näiteks nõudes liialdatud hindu, määrates ülimadalaid hindu, pakkudes jaeteenuseid kohustuslikus korras komplektina või eelistades põhjendamatult teatavaid kliente. Seepärast peaksid riigi reguleerivatel asutustel olema volitused kehtestada märkimisväärse turujõuga ettevõtjale viimase võimalusena ja pärast nõuetekohast kaalumist jaemüügieeskirjad. Tulemusliku konkurentsi toetamiseks ja samal ajal üldsuse vajaduste rahuldamiseks (näiteks üldkasutatavate telefoniteenuste hinna vastuvõetavuse säilitamine teatavate tarbijate jaoks) võib kasutada hinnalae reguleerimist, geograafilisi keskmisi või samalaadseid vahendeid ja mittereguleerivaid meetmeid, näiteks üldsusele kättesaadavaid jaehindade võrdlusi. Juurdepääs asjakohasele kuluarvestusega seotud teabele on vajalik selleks, et riigi reguleerivad asutused saaksid kõnealuses valdkonnas täita reguleerimi-

▼B

sega seotud ülesandeid, kaasa arvatud tariifikontrolli kehtestamine. Jaeteenuste reguleerivat kontrolli tuleks siiski kasutada vaid juhul, kui riigi reguleerivad asutused leiavad, et asjaomaste hulgimüügimeetmete või operaatori valiku või eelvalikuga seotud meetmete abil ei ole võimalik saavutada tulemusliku konkurentsi tagamisega ja avalike huvidega seotud eesmärke.

(27) Kui riigi reguleeriv asutus kehtestab kohustuse rakendada hinnakontrolli toetamiseks kuluarvestussüsteem, võib ta võtta endale iga-aastase auditeerimiskohustuse kõnealuse kuluarvestussüsteemi järgimise tagamiseks eeldusel, et asutuses on olemas piisava väljaõppega töötajad, või nõuda, et auditi teostaks mõni muu asjaomasest operaatorist sõltumatu pädev asutus.

(28) Peetakse vajalikuks püsiliiniteenuste miinimumkogumit käsitlevate ühenduse telekommunikatsioonialaste õigusaktide, eelkõige nõukogu 5. juuni 1992. aasta direktiivi 92/44/EMÜ (avatud võrguteenuse kohaldamise kohta püsiliinide suhtes) ([1]) 6 kehtivate sätete jätkuva kohaldamise tagamist selle ajani, kui riikide reguleerivad asutused otsustavad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivis 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv)) ([2]) sätestatud turuanalüüsi korraga, et sellised sätted ei ole enam vajalikud, sest asjaomase riigi territooriumil on tekkinud piisavalt konkurentsivõimeline turg. Tõenäoliselt varieerub konkurentsi tase nii püsiliiniteenuste miinimumkogumit pakkuvatel eri turgudel kui ka territooriumi eri osades. Turuanalüüsi tegemisel peaksid riigi reguleerivad asutused hindama eraldi iga püsiliiniteenuste miinimumkogumit pakkuvat turgu, võttes arvesse selle geograafilisi mõõtmeid. Püsiliiniteenuste puhul on tegemist kohustuslike teenustega, mida tuleb osutada kompenseerimismehhanisme kasutamata. Kui püsiliine pakutakse suuremas ulatuses, kui seda eeldab püsiliiniteenuste miinimumkogum, kohaldatakse selle suhtes üldisi jaemüügieeskirju, mitte miinimumkogumi tarnimist käsitlevaid erinõudeid.

(29) Asjaomase turu analüüsi silmas pidades võivad riigi reguleerivad asutused nõuda, et märkimisväärse turujõuga mobiilsideoperaatorid võimaldaksid oma abonentidele iga kõne puhul eraldi või eelvaliku abil juurdepääsu kõigile vastastikku seotud üldkasutatavate telefoniteenuste osutajatele.

(30) Lepingud on kasutajatele ja tarbijatele oluline vahend, et tagada teabe minimaalne läbipaistvus ja õiguskindlus. Konkurentsile rajatud turul sõlmib suurem osa teenuseosutajaid oma klientidega lepingud, sest see on kaubanduslikult soovitav. Lisaks käesoleva direktiivi sätetele kohaldatakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud tarbijatehingute suhtes lepingunõudeid, mis on sätestatud kehtivates ühenduse tarbijakaitset käsitlevates õigusaktides, eelkõige nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivis 93/13/EÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) ([3]) 8 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiivis 97/7/EÜ (tarbijakaitse kohta seoses sidevahendi abil sõlmitud lepingutega) ([4]). Vahetu telefoniteenuse osutajaga sõlmitud lepingulise suhte puhul peaks tarbijatele olema tagatud õiguskindluse miinimumtase, mis eeldab, et lepingus on kindlaks määratud lepingutingimused, teenuse kvaliteet, lepingu ja teenuse lõpetamise tingimused, kompensatsioonimeetmed ja vaidlusküsimuste lahendamine. Kui tarbijaga sõlmib lepingu muu teenuseosutaja kui vahetu telefoniteenuse osutaja, peaks ka selline leping sisaldama sama teavet. Hindade, tariifide ja tingimuste läbipaistvuse tagamise meetmed suurendavad tarbijate võimalusi teha

([1]) EÜT L 165, 19.6.1992, lk 27. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega nr 98/80/EÜ (EÜT L 14, 20.1.1998, lk 27).
([2]) EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.
([3]) EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29.
([4]) EÜT L 144, 4.6.1997, lk 19.

▼B

neile sobivaim valik ja seega saada konkurentsist võimalikult suurt kasu.

(31) Lõppkasutajatele peaks olema kättesaadav sideteenuseid käsitlev avalik teave. Liikmesriikidel peaks olema võimalik jälgida oma territooriumil pakutavate teenuste kvaliteeti. Riigi reguleerivatel asutustel peaks olema võimalik koguda süstemaatiliselt teavet riigi territooriumil osutatavate teenuste kvaliteedi kohta, lähtudes kriteeriumidest, mis võimaldavad võrrelda teenuseosutajaid ja liikmesriike. On tõenäoline, et konkurentsil põhinevas keskkonnas sideteenuseid osutavad ettevõtjad muudavad piisava ja ajakohastatud teabe üldsusele kättesaadavaks äriliste eeliste saavutamiseks. Sellest hoolimata peaks riigi reguleerivatel asutustel olema võimalik nõuda sellise teabe avaldamist, kui on tõendatud, et teave ei ole tegelikult üldsusele kättesaadav.

(32) Lõppkasutajatele peaks kõigi ühenduses müüdavate digitaaltelevisiooni vastuvõtuseadmete puhul olema tagatud nende koostalitlusvõime. Liikmesriikidel peaks selliste seadmete puhul olema võimalik nõuda ühtlustatud miinimumstandardite kohaldamist. Selliseid standardeid tuleks aeg-ajalt kohandada, pidades silmas tehnoloogia ja turu arengut.

(33) Tarbijatele tuleks tagada digitaalteleviisorite võimalikult ulatuslik ühenduvus. Dünaamilistel turgudel on koostalitlusvõime muutuv mõiste. Standardiorganisatsioonid peaksid tegema kõik võimaliku, et tagada asjaomaste standardite areng vastavalt asjaomastele tehnoloogiatele. Sama oluline on ka see, et televiisorite puhul tagataks selliste ühenduste olemasolu, mis suudavad edastada kõiki vajalikke digitaalsignaali elemente, sealhulgas audio- ja videovooge, ning teavet tingimusjuurdepääsu, teenuse, rakendusliidese (API) ja koopiakaitse kohta. Seega tagab käesolev direktiiv, et võrguoperaatorid, teenuseosutajad ja seadmete tootjad ei piira digitaalteleviisorite avatud liidese funktsioone ja need arenevad edasi vastavalt tehnoloogia arengule. Interaktiivsete digitaaltelevisiooniteenuste kuvamise ja esitamise seisukohast on ühtse standardi rakendamine turukeskse mehhanismi kaudu tarbijatele kasulik. Liikmesriigid ja komisjon võivad kõnealuse suundumuse toetamiseks teha põhimõttelisi algatusi kooskõlas asutamislepinguga.

(34) Kõigil lõppkasutajatel peaks olema pidev juurdepääs operaatoriabiteenustele olenemata sellest, milline organisatsioon pakub juurdepääsu üldkasutatavale telefonivõrgule.

(35) Numbriinfoteenuse ja kataloogide pakkumine on juba avatud konkurentsile. Käesoleva direktiivi sätted täiendavad direktiivi 97/66/EÜ sätteid, andes abonentidele õiguse lasta oma isikuandmed avaldada trükitud või elektroonilises kataloogis. Kõik teenuseosutajad, kes jagavad oma abonentidele numbreid, on kohustatud muutma asjaomase teabe kättesaadavaks õiglasel, kuludele orienteeritud ja mittediskrimineerival viisil.

(36) On oluline, et kasutajad saaksid helistada Euroopa ühisel hädaabinumbril 112 ja kõigil siseriiklikel hädaabinumbritel tasuta kõigilt telefonidelt, kaasa arvatud üldkasutatavad taksofonid, kasutamata mingeid maksevahendeid. Liikmesriigid peaksid olema juba rakendanud vajaliku ja siseriiklikele hädaabisüsteemide organisatsioonidele kõige paremini sobiva töökorra tagamaks, et sellele numbrile helistatud kõnedele vastatakse ja et need edastatakse asjakohaselt. Hädaabiteenistustele antud võimalus teha kindlaks helistaja asukoht suurendab hädaabinumbri 112 kasutajate kaitset ja julgeolekut, ja kuivõrd see on tehniliselt teostatav, aitab hädaabiteenistustel täita oma tööülesandeid tingimusel, et on tagatud kõnede ja nendega seotud andmete edastamine asjaomastele hädaabiteenistustele. Sellise teabe vastuvõtmine ja kasutamine peaks olema kooskõlas asjaomaste ühenduse õigusnormidega isikuandmete töötlemise kohta. Infotehno-

▼B

loogia pidev tõhustamine toetab järk-järgult üha enam mitme eri keele üheaegset käsitlemist võrgus mõistliku kuluga. See omakorda tagab hädaabinumbrit 112 kasutavate Euroopa kodanike suurema julgeoleku.

(37) Lihtne juurdepääs rahvusvahelistele telefoniteenustele on Euroopa kodanikele ja ettevõtjatele eluliselt tähtis. Ühenduses on juba kasutusele võetud ühtne rahvusvaheline telefonikood 00. Kahel pool liikmesriikidevahelist piiri paiknevate naaberpiirkondade vaheliste kõnede puhul võib kehtestada erikorra või pikendada juba kehtivat erikorda. Rahvusvaheline Telekommunikatsiooniliit (ITU) on oma soovituse E.164 kohaselt määranud Euroopa telefoninumeratsioonivälja (ETNS — *European Telephony Numbering Space*) koodiks numbri 3883. Selleks et tagada kõnede ühendamine Euroopa telefoninumeratsiooniväljaga, peaksid üldkasutatavate telefonivõrkude operaatorid tagama, et koodi 3883 kasutavad kõned suunatakse otse või kaudselt Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi (ETSI) asjaomastes standardites sätestatud Euroopa telefoninumeratsioonivälja teenindavatesse võrkudesse. Sellised vastastikuse sidumise lepingud peaksid juhinduma Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivist 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv). ([1])

(38) Lõppkasutajate juurdepääs kõigile ühenduse numeratsiooniressurssidele on ühisturu oluline eeltingimus. See peaks hõlmama tasuta ja tasuliste telefoniteenuste numbreid ja muid mittegeograafilisi numbreid, kui abonent, kellele helistatakse, ei ole ärilistel põhjustel otsustanud piirata juurdepääsu teatavatest geograafilistest piirkondadest. Väljastpoolt asjaomast liikmesriiki helistavate isikute puhul ei pea nõutavad tariifid olema samasugused kui sellest liikmesriigist helistavate isikute puhul.

(39) Toonvalimise ja helistaja numbri kuvamise võimalused on tänapäevaste telefonijaamade puhul üldjuhul kättesaadavad ja seega saab neid üha enam pakkuda vähese kuluga või kulutusi tegemata. Toonvalimist kasutatakse üha enam kasutajate suhtluses eriteenistuste ja nende võimalustega, sealhulgas lisaväärtusteenustega, ja sellise võimaluse puudumine võib takistada klienti selliseid teenuseid kasutamast. Liikmesriigid ei ole kohustatud kehtestama selliste võimaluste pakkumise kohustusi, kui need on juba olemas. Direktiiviga 97/66 kaitstakse kasutajate eraelu puutumatust üksikasjalike arvete puhul, andes kasutajatele võimaluse kaitsta oma õigust eraelu puutumatusele, kui rakendatakse helistaja numbri kuvamist. Selliste teenuste üleeuroopaline arendamine oleks tarbijatele kasulik, ja käesolev direktiiv toetab seda.

(40) Numbrite teisaldatavus on põhiline toetav tegur tarbijate valiku ja konkurentsile rajatud telekommunikatsioonikeskkonna tulemusliku konkurentsi puhul ja seega peaks kasutajatel, kes seda taotlevad, olema võimalik säilitada oma üldkasutatava telefonivõrgu number (numbrid) olenemata sellest, milline organisatsioon neile teenust osutab. Käesolev direktiiv ei reguleeri kõnealuse võimaluse pakkumist üldkasutatava telefonivõrgu määratletud piirkonnaga ja määratlemata piirkonnaga ühenduste vahel. Liikmesriigid võivad siiski kohaldada sätteid numbrite teisaldamise suhtes määratletud piirkonnas teenuseid osutavate võrkude ja mobiilsidevõrkude vahel.

(41) Numbrite teisaldatavuse mõju suureneb märgatavalt, kui on olemas läbipaistev teave tariifide kohta nii oma numbreid teisaldada soovivate lõppkasutajate kui ka sellistele teisaldatud numbritele helistavate lõppkasutajate jaoks. Kui võimalik, peaksid riigi reguleerivad asutused soodustama asjakohast tariifide läbipaistvust kui osa numbrite teisaldamise rakendamisest.

([1]) EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

▼B

(42) Tagades, et numbrite teisaldamisega seotud vastastikuse sidumise hinnad on kuludele orienteeritud, võivad riigi reguleerivad asutused arvesse võtta ka hindu võrreldavatel turgudel.

(43) Praegu kehtestavad liikmesriigid võrkudele teatavaid edastamiskohustusi seoses raadio- ja teleülekannete edastamisega üldsusele. Liikmesriigid peaksid suutma kehtestada oma õigusruumis paiknevate ettevõtjatele proportsionaalseid kohustusi seoses avaliku poliitika õigustatud huvidega, kuid selliseid kohustusi tuleks määrata ainult siis, kui need on vajalikud liikmesriikides vastavalt ühenduse õigusnormidele selgelt määratletud üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks, ning need peaksid olema proportsionaalsed, läbipaistvad ja neid tuleks regulaarselt läbi vaadata. Liikmesriikide kehtestatavad edastamiskohustused peaksid olema mõistlikud, see tähendab, et selgelt määratletud üldist huvi pakkuvaid eesmärke silmas pidades peaksid need olema proportsionaalsed ja läbipaistvad ning vajaduse korral peaks nende puhul olema sätestatud ka proportsionaalse tasu võimalus. Kõnealuste edastamiskohustuste hulka võib kuuluda selliste teenuste edastamine, mis on välja töötatud spetsiaalselt puuetega inimestele sobiva juurdepääsu võimaldamiseks.

(44) Üldsusele raadio- ja televisiooniülekannete edastamiseks kasutatavate võrkude hulka kuuluvad kaabellevivõrgud, satelliitvõrgud ja maapealsed ringhäälinguvõrgud. Lisaks sellele võivad sellised võrgud hõlmata ka muid võrke, kuivõrd märkimisväärse hulga lõppkasutajate jaoks on sellised võrgud raadio- ja televisiooniülekannete vastuvõtmiseks peamine vahend.

(45) Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühine reguleeriv raamistik ei hõlma sisuedastusteenuseid, näiteks heli- või teleülekannete sisupaketi pakkumist müügiks. Selliste teenuste osutajate suhtes ei tohiks selliste toimingute puhul kohaldada universaalteenuse kohustust. Käesolev direktiiv ei piira selliste teenuste puhul riigi tasandil ühenduse õiguse kohaselt võetud meetmeid.

(46) Kui liikmesriik soovib tagada muude eriteenuste osutamise kogu oma territooriumil, tuleb sellised kohustused rakendada tulusalt ja väljaspool universaalteenuse osutamise kohustuse ulatust. Samuti võivad liikmesriigid ühenduse õigusega kooskõlas võtta lisameetmeid (näiteks infrastruktuuri või teenuste arengu soodustamiseks, kui turg ei vasta lõppkasutajate või -tarbijate nõudmistele rahuldavalt). Vastuseks komisjoni e-Euroopa algatusele soovitas Euroopa Ülemkogu 23. ja 24. märtsi 2000. aasta Lissaboni kohtumisel liikmesriikidel tagada, et kõigis koolides oleks juurdepääs Internetile ja multimeediavahenditele.

(47) Konkurentsile rajatud keskkonnas peaksid riigi reguleerivad asutused lõppkasutajate õigustega seotud küsimuste käsitlemisel arvesse võtma huvitatud isikute, sealhulgas ka kasutajate ja tarbijate arvamusi. Tõhusad menetlused peaksid olemas olema nii tarbijate kui ka üldkasutatavaid sideteenuseid osutavate ettevõtjate vaheliste vaidlusküsimuste lahendamiseks. Liikmesriigid peaksid täielikult arvestama komisjoni 30. märtsi 1998. aasta soovitust 98/257/EÜ tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavate asutuste suhtes kohaldatavate põhimõtete kohta. ([1])

(48) Ühisreguleerimine võib osutuda otstarbekaks vahendiks tõhusamate kvaliteedistandardite ja teenuste parema osutamise toetamisel. Ühisreguleerimine peaks juhinduma samadest põhimõtetest kui vormiline reguleerimine, s.t see peaks olema objektiivne, põhjendatud, proportsionaalne, mittediskrimineeriv ja läbipaistev.

(49) Käesolevas direktiivis tuleks sätestada tarbijakaitse elemendid, sealhulgas selged lepingutingimused ja vaidlusküsimuste lahendamine ning tariifide läbipaistvus tarbijate jaoks. Lisaks sellele peaks käesolev direktiiv toetama selliste hüvede laienemist

([1]) EÜT L 115, 17.4.1998, lk 31.

▼B

muudele kasutajakategooriatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

(50) Käesoleva direktiivi sätted ei takista liikmesriikidel võtta meetmeid asutamislepingu artiklites 30 ja 46 sätestatud põhjustel ja eelkõige avaliku korra, julgeoleku ja kõlbluse pärast.

(51) Kavandatud meetme eesmärke, milleks on telekommunikatsiooni universaalteenuse ühtse taseme kehtestamine kõigi Euroopa kasutajate jaoks, üldkasutatavatele telefonivõrkudele määratletud piirkonnas ja seotud üldkasutatavatele telefoniteenustele juurdepääsu ja nende kasutamise tingimuste ühtlustamine ning elektrooniliste sideteenuste, elektrooniliste sidevõrkude ja nendega seotud vahendite reguleerimise ühtlustatud raamistiku loomine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada meetme ulatuse ja mõju tõttu ning seepärast on nimetatud eesmärke parem saavutada ühenduse tasandil — ühendus võib võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuspõhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(52) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta direktiivile 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, ([1])

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

REGULEERIMISALA, EESMÄRGID JA MÕISTED

▼M1

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) raames käsitleb käesolev direktiiv elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumist lõppkasutajatele. Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse abil kogu ühenduses hea kvaliteediga üldkasutatavate teenuste kättesaadavus ning käsitleda asjaolusid, mille puhul turg ei rahulda tulemuslikult lõppkasutajate vajadusi. Käesolev direktiiv sisaldab samuti sätteid lõppseadmete teatud aspektide kohta, sealhulgas sätteid, mille eesmärk on hõlbustada puuetega lõppkasutajate juurdepääsu nendele.

2. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse lõppkasutajate õigused ja üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid osutavate ettevõtjate vastavad kohustused. Seoses universaalteenuse osutamise tagamisega avatud ja konkurentsile rajatud keskkonnas määratakse käesolevas direktiivis kindlaks määratud kvaliteediga teenuste miinimumkogum, millele on konkreetse riigi tingimusi arvestades vastuvõetava hinnaga juurdepääs kõigil lõppkasutajatel, ilma et see moonutaks konkurentsi. Käesolev direktiiv sätestab ka teatavate kohustuslike teenuste osutamisega seotud kohustused.

3. Käesoleva direktiiviga ei nähta ette ega ka keelata üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajate kehtestatud tingimusi, mis piiravad lõppkasutajate jaoks teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist vastavalt siseriiklikule õigusele, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega, kuid sätestatakse kohustus näha ette teavitamine sellistest piirangutest. Siseriiklikud meetmed, mis käsitlevad

([1]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼M1

teenuste ja rakenduste kättesaadavust lõppkasutajatele või nende kasutamist üldkasutatava elektroonilise sidevõrgu kaudu, peavad austama füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, sh õigust eraelu puutumatusele ja õiglasele kohtupidamisele, nagu on määratletud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6.

4. Käesoleva direktiivi sätteid lõppkasutajate õiguste kohta kohaldatakse, ilma et need piiraksid tarbijakaitset käsitlevate ühenduse eeskirjade, eriti direktiivide 93/13/EMÜ ja 97/7/EÜ ning ühenduse õigusega kooskõlas olevate siseriiklike eeskirjade kohaldamist.

▼B

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva direktiivi kohaldamisel kehtivad direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 2 esitatud mõisted.

Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

a) *üldkasutatav taksofon* — üldsusele kättesaadav telefon, mille kasutamise eest tasumise vahendite hulka võivad kuuluda mündid ja/või krediitkaardid ja/või deebetkaardid ja/või ettemaksekaardid, sealhulgas koodide valimisel põhinevad kaardid;

▼M1

_____

c) *üldkasutatav telefoniteenus* — üldsusele kättesaadavaks tehtud teenus, mis otse või kaudselt võimaldab siseriiklike või siseriiklike ja rahvusvaheliste kõnede algatamist ja vastuvõtmist riigi ja/või rahvusvahelisse telefoninumeratsiooniplaani kuuluva numbri või numbrite abil;

d) *geograafiline number* — liikmesriigi telefoninumeratsiooniplaani number, milles osa numbrikohti tähistab geograafilist piirkonda ja mida kasutatakse kõnede suunamiseks võrgu lõpp-punkti (VLP) füüsilisse asukohta;

_____

f) *mittegeograafiline number* — riigi telefoninumeratsiooniplaani number, mis ei ole geograafiline number. See hõlmab muu hulgas mobiiltelefonide numbreid ning tasuliste ja tasuta teenuste numbreid.

▼B

II PEATÜKK

UNIVERSAALTEENUSE OSUTAMISE KOHUSTUSED, KAASA ARVATUD SOTSIAALSED KOHUSTUSED

Artikkel 3

Universaalteenuse kättesaadavus

1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas peatükis sätestatud teenused on kõigile asjaomase riigi territooriumil paiknevatele lõppkasutajatele nende geograafilisest asukohast olenemata kättesaadavad ettenähtud kvaliteediga ja konkreetsele riigile iseloomulike tingimuste seisukohast vastuvõetava hinnaga.

2. Liikmesriigid otsustavad, milline on kõige tulemuslikum ja otstarbekam viis, et tagada universaalteenuse rakendamine, pidades kinni objektiivsuse, läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtetest. Nad püüavad võimalikult vähendada turumoonutusi,

▼B

eelkõige teenuste osutamise hindadega või muudel tingimustel, mis ei vasta tavalistele kaubandustingimustele, kaitstes samas avalikke huve.

▼M1

Artikkel 4

Juurdepääsu pakkumine määratletud piirkonnas ja telefoniteenuste osutamine

1. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt üks ettevõtja rahuldab iga põhjendatud taotluse määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrguga liitumiseks.

2. Pakutav ühendus peab võimaldama toetada kõnesidet, saata ja vastu võtta fakse ning andmesidet edastuskiirusega, mis on piisav toimiva Interneti-ühenduse jaoks, võttes arvesse enamiku abonentide poolt valdavalt kasutatavaid tehnoloogilisi vahendeid ja tehnoloogilist teostatavust.

3. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt üks ettevõtja rahuldab iga põhjendatud taotluse üldkasutatava telefoniteenuse osutamiseks lõikes 1 osutatud võrguühenduse kaudu, mis võimaldab algatada ja vastu võtta siseriiklikke ja rahvusvahelisi kõnesid.

▼B

Artikkel 5

Numbriinfoteenused ja kataloogid

1. Liikmesriigid tagavad, et:

a) lõppkasutajatele on riigi asjaomase võimuorgani heakskiidetud kujul (trükituna või elektrooniliselt) kättesaadav vähemalt üks ulatuslik kataloog, mida ajakohastatakse regulaarselt vähemalt kord aastas;

b) kõigile lõppkasutajatele, kaasa arvatud taksofonide kasutajad, on kättesaadav vähemalt üks ulatuslik numbriinfoteenus.

▼M1

2. Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris) (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ([1]) artikli 12 sätteid, sisaldavad lõikes 1 osutatud kataloogid kõiki üldkasutatavate telefoniteenuste abonente.

▼B

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 nimetatud teenuseid osutav üks või mitu ettevõtjat kohaldab teiste ettevõtjate poolt neile esitatud teabe käitlemisel mittediskrimineerimise põhimõtet.

Artikkel 6

▼M1

Üldkasutatavad taksofonid ja muud telefonsidele juurdepääsu punktid

1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused võivad määrata ettevõtjatele kohustusi, et tagada niisugune üldkasutatavate taksofonide või muude avaliku telefonside juurdepääsupunktide pakkumine, mis rahuldab lõppkasutajate mõistlikud vajadused geograafilise katvuse, telefonide või muude juurdepääsupunktide hulga, puuetega lõppkasutajatele kättesaadavuse ja teenuste kvaliteedi poolest.

▼B

2. Liikmesriik tagab, et tema riigi reguleeriv asutus võib otsustada jätta kehtestamata lõikes 1 nimetatud kohustused osal riigi territooriu-

([1]) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

▼B

mist või kogu riigis, kui ta leiab pärast konsulteerimist artiklis 33 nimetatud huvitatud isikutega, et need vahendid või samaväärsed teenused on laialdaselt kättesaadavad.

3. Liikmesriigid tagavad, et taksofonidest saab tasuta ja ilma maksevahendeid kasutamata helistada hädaabinumbritele, kasutades Euroopa ühtset hädaabinumbrit 112 ja siseriiklikke hädaabinumbreid.

▼M1

Artikkel 7

Meetmed puuetega lõppkasutajaid silmas pidades

1. Kui IV peatükis ei ole määratud kindlaks võrdväärse mõjuga nõudeid, võtavad liikmesriigid puuetega lõppkasutajaid silmas pidades erimeetmeid, et tagada puuetega lõppkasutajatele samaväärsel tasemel juurdepääs ja taskukohasus artikli 4 lõikes 3 ja artiklis 5 määratletud teenustele, kui on tagatud teistele lõppkasutajatele. Liikmesriigid võivad kohustada riigi reguleerivaid asutusi hindama selliste puuetega lõppkasutajatele ettenähtud erimeetmete üldist vajadust ja erinõudeid, sealhulgas nende ulatust ja konkreetset laadi.

2. Pidades silmas konkreetse riigi tingimusi, võivad liikmesriigid võtta erimeetmeid tagamaks, et puuetega lõppkasutajatel on ettevõtjate ja teenuseosutajate valikul samasugused võimalused kui enamikul lõppkasutajatel.

3. Võttes lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmeid, julgustavad liikmesriigid direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklite 17 ja 18 kohaselt avaldatud asjakohaste standardite või spetsifikaatide järgimist.

▼B

Artikkel 8

Ettevõtjate määramine

1. Liikmesriigid võivad määrata ühe või mitu ettevõtjat, kes peavad tagama artiklites 4, 5, 6 ja 7 ning vajaduse korral artikli 9 lõikes 2 määratletud universaalteenuse osutamise nii, et see kataks kogu riigi territooriumi. Liikmesriigid võivad määrata eri ettevõtjad või ettevõtjate rühmad osutama universaalteenuse eri elemente ja/või tegutsema riigi territooriumi eri osades.

2. Kui liikmesriigid määravad ettevõtja täitma riigi teatavas osas või kogu riigis universaalteenuse osutamisega seotud kohustusi, kasutavad nad selleks tulemuslikku, objektiivset, läbipaistvat ja mittediskrimineerivat määramismehhanismi, mille puhul ei jäeta *a priori* kõrvale ühegi ettevõtja võimalust saada määratud. Sellised määramismeetodid tagavad, et universaalteenust osutatakse majanduslikult tõhusalt ning selliseid meetodeid võib kasutada artikli 12 kohase universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu kindlaksmääramise vahendina.

▼M1

3. Kui lõike 1 kohaselt määratud ettevõtja kavatseb kogu oma kohaliku juurdepääsuvõrgu vara või selle osa üle anda erineva omandilise kuuluvusega eraldiseisvale juriidilisele isikule, teavitab ta sellest eelnevalt ja õigeaegselt riigi reguleerivat asutust, et see saaks hinnata kavandatava tehingu mõju juurdepääsu pakkumisele määratletud piirkonnas ning telefoniteenuste osutamisele artikli 4 kohaselt. Riigi reguleeriv asutus võib kooskõlas direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artikli 6 lõikega 2 kehtestada erikohustused, neid muuta või need tühistada.

▼B

Artikkel 9

Tariifide vastuvõetavus

▼M1

1. Riikide reguleerivad asutused jälgivad määratud ettevõtjate osutatavate ning artiklite 4–7 kohaselt universaalteenuse osutamise kohustuse hulka kuuluvate teenuste või, kui kõnealuseid teenuseid ei ole määratud osutama ühtegi ettevõtjat, siis turul pakutavate teenuste jaemüügitariifide arengut ja taset eelkõige siseriiklike tarbijahindade ja sissetulekute suhtes.

2. Pidades silmas konkreetse riigi tingimusi, võivad liikmesriigid nõuda, et määratud ettevõtjad pakuksid tarbijatele tariifi valimise võimalust või pakette, mis erinevad tavapäraste kaubandustingimuste kohaselt pakutavatest, eelkõige selle tagamiseks, et väikese sissetuleku või sotsiaalsete erivajadustega isikute puhul ei oleks takistatud artikli 4 lõike 1 kohane juurdepääs võrgule ega artikli 4 lõikes 3 ning artiklites 5, 6 ja 7 universaalteenuse osutamise kohustuse hulka kuuluvate ja määratud ettevõtjate osutatavate teenuste kasutamine.

▼B

3. Peale sätete, mille kohaselt määratud ettevõtjad peavad pakkuma eritariifide võimalusi või järgima hinnalagesid või geograafilisi keskmisi või muid samalaadseid skeeme, võivad liikmesriigid tagada toetuse pakkumise tarbijatele, kellel on väike sissetulek või sotsiaalsed erivajadused.

4. Liimesriigid võivad nõuda, et artiklites 4, 5, 6 ja 7 sätestatud kohustustega ettevõtjad kohaldaksid riigis valitsevaid tingimusi silmas pidades ühtseid tariife, sealhulgas geograafilisi keskmisi kogu territooriumil või järgiksid hinnalae põhimõtet.

5. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et kui määratud ettevõtjal on kohustus pakkuda eritariifide võimalusi, sealhulgas geograafilisi keskmisi, või järgida hinnalae põhimõtet, on tingimused täielikult läbipaistvad ja need avaldatakse ning neid kohaldatakse kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega. Riigi reguleerivad asutused võivad nõuda eriskeemide muutmist või tühistamist.

Artikkel 10

Kulude kontrollimine

1. Liikmesriigid tagavad, et pakkudes vahendeid ja teenuseid lisaks artiklites 4, 5, 6 ja 7 ning artikli 9 lõikes 2 nimetatutele, kehtestavad määratud ettevõtjad tingimused nii, et abonent ei oleks kohustatud maksma vahendite või teenuste eest, mis ei ole taotletud teenuse jaoks vajalikud või kohustuslikud.

2. Liikmesriigid tagavad, et artiklites 4, 5, 6 ja 7 ning artikli 9 lõikes 2 sätestatud kohustustega määratud ettevõtjad pakuvad I lisa A osas sätestatud erivahendeid ja -teenuseid, et abonendid saaksid jälgida ja kontrollida kulutusi ning vältida teenuse põhjendamatut peatamist.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui asjaomane asutus leiab, et vahend on laialdaselt kättesaadav, on tal võimalik loobuda lõikes 2 sätestatud nõuetest kogu riigi territooriumil või osal sellest.

Artikkel 11

Määratud ettevõtjate teenuse kvaliteet

1. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et kõik artiklites 4, 5, 6 ja 7 ning artikli 9 lõikes 2 sätestatud kohustustega määratud ettevõtjad avaldavad piisava ja ajakohastatud teabe oma tulemuste kohta universaalteenuse osutamise valdkonnas, lähtudes III lisas sätestatud teenuse kvaliteedi parameetritest, mõistetest ja mõõtmismeetoditest. Avaldatud teave edastatakse ka riigi reguleerivale asutusele.

2. Kui asjaomased parameetrid on välja töötatud, võivad riigi reguleerivad asutused täpsustada muu hulgas täiendavad teenuse kvaliteedi

▼B

standardid, et hinnata ettevõtjate tulemusi teenuste osutamisel puuetega lõppkasutajatele ja puuetega tarbijatele. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et teave ettevõtjate nende parameetritega seotud tulemuste kohta avaldatakse ja on kättesaadav riigi reguleerivale asutusele.

3. Peale selle võivad riigi reguleerivad asutused täpsustada avaldatava teabe sisu, vormi ja avaldamisviisi, et tagada lõppkasutajatele ja tarbijatele juurdepääs ulatuslikule, võrreldavale ja kasutajasõbralikule teabele.

▼M1

4. Riigi reguleerivatel asutustel on võimalik kehtestada tulemuseesmärke nendele ettevõtjatele, kellel on universaalteenuse osutamise kohustus. Riigi reguleerivad asutused võtavad sealjuures arvesse huvitatud isikute, eelkõige artiklis 33 nimetatud isikute seisukohti.

▼B

5. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivatel asutustel on võimalik jälgida, kuidas määratud ettevõtjad saavutavad kõnealuseid tulemuseesmärke.

6. Kui ettevõtja ei suuda järjepidevalt saavutada tulemuseesmärke, võib see viia erimeetmete võtmiseni vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivile 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv). ([1]) Universaalteenuse osutamise kohustustega ettevõtja esitatud andmete täpsuse ja võrreldavuse tagamiseks võivad riigi reguleerivad asutused tellida tulemusandmete sõltumatut kontrollimist või muid samalaadseid läbivaatusi, mille eest tasub asjaomane ettevõtja.

Artikkel 12

Universaalteenuse osutamise kohustuste kulude arvestamine

1. Kui riigi reguleerivad asutused leiavad, et universaalteenuse osutamine artiklite 3–10 kohaselt võib universaalteenust osutama määratud ettevõtjale olla ebaõiglane koorem, arvutavad nad välja universaalteenuse osutamise netokulud.

Selleks teevad riigi reguleerivad asutused järgmist:

a) arvutavad universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu, võttes arvesse kõiki turueeliseid, mis saavad osaks universaalteenust osutama määratud ettevõtjale, IV lisa A osa kohaselt või

b) kasutavad universaalteenuse osutamise netokulusid, mis on tehtud kindlaks määramismehhanismiga artikli 8 lõike 2 kohaselt.

2. Universaalteenuse osutamise kohustuste netokulu arvestamisel vastavalt lõike 1 punktile a aluseks võetud raamatupidamisdokumente ja/või muud teavet kontrollib ja need kinnitab riigi reguleeriv asutus või asjaomastest pooltest sõltumatu asutus, kelle riigi reguleeriv asutus on heaks kiitnud. Kulude arvestamise tulemused ja kontrollimise järeldused on avalikkusele kättesaadavad.

Artikkel 13

Universaalteenuse osutamise kohustuste rahastamine

1. Kui riigi reguleeriv asutus leiab artiklis 12 nimetatud netokulude arvestamise põhjal, et ettevõtja kanda on ebaõiglane koorem, otsustab liikmesriik määratud ettevõtja taotluse korral järgmist:

a) võtta kasutusele mehhanism kindlaksmääratud netokulude kompenseerimiseks kõnealusele ettevõtjale läbipaistvatel tingimustel ja riigi vahenditest ja/või

([1]) EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

▼B

b) jagada universaalteenuse osutamise kohustuste netokulu elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkujate vahel.

2. Kui netokulu jagatakse lõike 1 punkti b alusel, kehtestab liikmesriik jagamismehhanismi, mida haldab riigi reguleeriv asutus või makse saajatest sõltumatu asutus riigi reguleeriva asutuse järelevalve all. Rahastada võib ainult artiklites 3–10 sätestatud kohustuste netokulu, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikliga 12.

3. Jagamismehhanism järgib läbipaistvuse, minimaalse turumoonutuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtteid kooskõlas IV lisa B osaga. Liikmesriigid võivad otsustada mitte nõuda selliste ettevõtjate rahalist panust, kelle siseriiklik käive on sätestatud piirist väiksem.

4. Kõik universaalteenuse osutamise kohustuste kulu jagamisega seotud maksud on eristatavad ja need määratakse kindlaks iga ettevõtja puhul eraldi. Kui ettevõtja ei osuta oma teenuseid selle liikmesriigi territooriumil, kes on jagamismehhanismi kasutusele võtnud, ei kehtestata temale selliste maksude tasumise kohustust ega nõuta temalt sisse selliseid makse.

Artikkel 14

Läbipaistvus

1. Kui luuakse artiklis 13 nimetatud universaalteenuse osutamise kohustuste netokulu jagamise mehhanism, tagavad riigi reguleerivad asutused, et kulude jagamise põhimõtted ja kasutatava mehhanismi üksikasjad on üldsusele kättesaadavad.

2. Võttes arvesse ühenduse ja siseriiklikke konfidentsiaalsusnõudeid, tagab riigi reguleeriv asutus, et avaldab aastaaruande, milles esitatakse universaalteenuse osutamise kohustuste arvestatud kulu ning määratakse kindlaks kõigi asjaomaste ettevõtjate panused ja turueelised, mis on saanud osaks universaalteenust osutama määratud ettevõtja(te)le, pärast seda, kui rahastu on loodud ja toimib.

Artikkel 15

Universaalteenuse ulatuse läbivaatamine

1. Komisjon vaatab universaalteenuse ulatuse regulaarselt läbi eelkõige selleks, et teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekuid selle ulatuse muutmiseks või uueks määratlemiseks. Esimene läbivaatamine toimub kahe aasta jooksul pärast artikli 38 lõike 1 teises lõigus nimetatud kohaldamiskuupäeva ja pärast seda iga kolme aasta järel.

2. Kõnealuse läbivaatamise puhul peetakse silmas sotsiaalset, majanduslikku ja tehnoloogia arengut, võttes muu hulgas arvesse mobiilsust ja andmeedastuskiirusi enamuse abonentide kasutatavate tehnoloogiliste lahenduste puhul. Läbivaatamine toimub kooskõlas V lisaga. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande läbivaatamise tulemuste kohta.

III PEATÜKK

▼M1

REGULEERIV KONTROLL TEATAVATEL JAEMÜÜGITURGUDEL MÄRKIMISVÄÄRSET TURUJÕUDU OMAVATE ETTEVÕTJATE ÜLE

———————

▼B

Artikkel 17

Reguleeriv kontroll jaemüügiteenuste üle

▼M1

1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused kehtestavad asjakohased turgu reguleerivad kohustused ettevõtjatele, kelle puhul on tuvastatud, et neil on asjaomasel jaemüügiturul märkimisväärne turujõud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 14 tähenduses, kui

a) direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 16 kohaselt tehtud turuanalüüsi tulemusel otsustab riigi reguleeriv asutus, et kõnealuse direktiivi artikli 15 kohaselt kindlaks määratud asjaomane jaemüügiturg ei põhine tegelikult konkurentsil, ja

b) riigi reguleeriv asutus jõuab järeldusele, et direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklite 9–13 alusel kehtestatud kohustused ei tooks kaasa direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamist.

▼B

2. Lõike 1 alusel kehtestatud kohustused lähtuvad kindlakstehtud probleemi olemusest ning on direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärke silmas pidades proportsionaalsed ja põhjendatud. Kehtestatud kohustused võivad hõlmata nõuet, et kindlakstehtud ettevõtjad ei kehtestaks liiga kõrgeid hindu, ei takistaks turuletulekut ega piiraks konkurentsi ülimadalate hindade määramisega, ei eelistaks põhjendamatult teatavaid lõppkasutajaid ega pakuks teenuseid põhjendamatult komplektidena. Lõppkasutajate huvide kaitsmiseks ja samas ka tulemusliku konkurentsi toetamiseks võivad riigi reguleerivad asutused selliste ettevõtjate suhtes kohaldada asjakohaseid jaemüügi hinnalae meetmeid, individuaalsete tariifide kontrollimise meetmeid või meetmeid, millega muudetakse tariifid kuludele orienteerituks või samasuguseks, nagu on hinnad võrreldavatel turgudel.

▼M1

_____

▼B

4. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et kui ettevõtja puhul reguleeritakse jaemüügitariifi või tema jaemüüki kontrollitakse muul viisil, rakendatakse vajalikke ja asjakohaseid raamatupidamissüsteeme. Riigi reguleerivad asutused võivad sätestada kasutatava vormingu ja raamatupidamismetoodika. Kuluarvestussüsteemist kinnipidamist kontrollib pädev sõltumatu asutus. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et kord aastas avaldatakse teatis süsteemist kinnipidamise kohta.

5. Ilma et see piiraks artikli 9 lõike 2 või artikli 10 kohaldamist, ei kohalda riigi reguleerivad asutused käesoleva artikli lõike 1 kohaseid jaemüügi kontrollimise mehhanisme geograafiliste turgude ega kasutajaturgude suhtes, mille puhul nad on kindlad tulemusliku konkurentsi olemasolus.

▼M1

_____

▼B

IV PEATÜKK

LÕPPKASUTAJATE HUVID JA ÕIGUSED

▼M1

Artikkel 20

Lepingud

1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatava sidevõrgu ühenduse teenuseid ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid tellides on tarbijatel ja taotluse korral teistel lõppkasutajatel õigus sõlmida leping sellist

▼M1

ühendust ja/või teenuseid pakkuva ettevõtja või pakkuvate ettevõtjatega. Lepingus esitatakse selgel, arusaadaval ja kergesti kättesaadaval kujul vähemalt järgmised andmed:

a) ettevõtja nimi ja aadress;

b) osutatavad teenused, sealhulgas eelkõige järgmised andmed:

— kas pakutakse juurdepääsu hädaabiteenustele ja teavet helistaja asukoha kohta ning kas artikli 26 kohaste hädaabiteenuste osutamisele on piiranguid;

— teave kõigi muude tingimuste kohta, mis piiravad teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on lubatud siseriikliku õiguse kohaselt kooskõlas ühenduse õigusega;

— pakutava teenuse kvaliteedi miinimumtase, nimelt ühenduse esmakordse loomise aeg ning vajaduse korral muud riigi reguleerivate asutuste kindlaks määratud teenuse kvaliteedi parameetrid;

— teave ettevõtja kehtestatud korra kohta võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kohandamiseks, et hoida ära võrguühenduse täiskoormus või ülekoormus, ning teave selle kohta, kuidas selline kord võiks mõjutada teenuse kvaliteeti;

— pakutavate hooldusteenuste liigid ja kliendile pakutavad tugiteenused ning nende teenuste tellimise viisid;

— kõik teenuseosutaja kehtestatud piirangud tarnitud lõppseadme kasutamisele;

c) artikli 25 kohase kohustuse korral abonendi otsus selle kohta, kas ta soovib oma isikuandmete lisamist kataloogi, ning asjaomased andmed;

d) hindade ja tariifide üksikasjad, võimalused ajakohase teabe saamiseks kõigi kasutatavate tariifide ja hooldustasude kohta, pakutavad makseviisid ning makseviisist olenevad kulude erinevused;

e) lepingu kestus ning teenuste ja lepingu pikendamise ja lõpetamise tingimused, sealhulgas:

— soodustingimuste kasutamiseks vajalik miinimumkasutus või minimaalne kestus;

— kõik numbri ja muude näitajate teisaldamise kulud;

— kõik lepingu lõpetamise kulud, sealhulgas lõppseadmega seotud kulud;

f) võimalikud hüvitised ja tagasimakse kord juhul, kui teenuse kvaliteet ei vasta kokkulepitule;

g) artikli 34 kohase vaidluste lahendamise menetluse algatamise viisid;

h) nende meetmete liigid, mida ettevõtjad võivad võtta turvaintsidentide, terviklikkuse rikkumise või turvaohtude puhul.

Liikmesriigid võivad samuti nõuda, et leping sisaldaks teavet, mille asjaomased riigiasutused võivad sel eesmärgil esitada ja mis puudutab elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste kasutamist ebaseaduslikuks tegevuseks või kahjustava sisu levitamiseks, ning osutatava teenuse puhul asjakohaseid kaitseviise artikli 21 lõikes 4 osutatud isikute turvalisuse, eraelu ja isikuandmete puutumatuse ohustamise vastu.

2. Liikmesriigid tagavad, et abonendil on õigus leping lõpetada leppetrahvita pärast seda, kui talle on teatatud elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuva ettevõtja kavandatavast lepingutingimuste muutmisest. Abonentidele teatatakse igast sellise muudatuse tegemisest piisavalt vara ette (vähemalt kuu aega varem) ja samal ajal teavitatakse neid õigusest leping leppetrahvita lõpetada, kui uued tingimused ei ole neile vastuvõetavad. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel on võimalik täpsustada teatamise vormi.

▼M1

Artikkel 21

Läbipaistvus ja teabe avaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel oleks võimalik kohustada üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid avaldama läbipaistvat, võrreldavat, piisavat ja ajakohast teavet kehtivate hindade ja tariifide, lepingu lõpetamisega seotud kulude ning standardtingimuste kohta, mis on seotud lõppkasutajate ja tarbijate juurdepääsuga osutatavatele teenustele ning teenuste kasutamisega vastavalt II lisa sätetele. Selline teave avaldatakse selgel, arusaadaval ja kergesti kättesaadaval kujul. Riikide reguleerivad asutused võivad määrata lisanõuded selle kohta, millises vormis tuleb selline teave avaldada.

2. Riikide reguleerivad asutused toetavad võrreldava teabe jagamist, et lõppkasutajad ja tarbijad saaksid iseseisvalt hinnata eri kasutusmudelite kulusid, näiteks interaktiivsete juhendite või samalaadsete vahendite abil. Kui sellised teenused ei ole turul tasuta või mõistliku hinnaga kättesaadavad, tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused saaksid teha sellised juhendid või vahendid kättesaadavaks ise või kolmandate isikute kaudu. Kolmandatel isikutel on õigus kasutada elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvate ettevõtjate avaldatud teavet tasuta, selleks et selliseid interaktiivseid juhendeid või samalaadseid vahendeid müüa või need kättesaadavaks teha.

3. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused saaksid üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid kohustada muu hulgas

a) esitama abonentidele teabe kehtivate tariifide kohta seoses numbri või teenusega, millele kohaldatakse eraldi hinnatingimusi; riigi reguleeriv asutus võib teatud teenusekategooriate puhul nõuda sellise teabe esitamist vahetult enne kõne ühendamist;

b) teavitama abonente mis tahes muutusest juurdepääsul hädaabiteenustele või teabele helistaja asukoha kohta nende tellitud teenuse puhul;

c) teavitama abonente mis tahes muutusest tingimustes, mis piiravad teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on lubatud siseriikliku õiguse kohaselt kooskõlas ühenduse õigusega;

d) andma teavet teenuseosutaja kehtestatud menetluste kohta võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kohandamiseks, et hoida ära võrguühenduse täiskoormus või ülekoormus, ning selle kohta, kuidas need menetlused võivad mõjutada teenuse kvaliteeti;

e) teavitama abonente õigusest otsustada, kas nad soovivad lisada oma isikuandmed kataloogi, ning otsustada selliste andmete laadi üle vastavalt direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artiklile 12 ja

f) teavitama regulaarselt puuetega abonente neile mõeldud toodete ja teenuste üksikasjadest.

Kui seda peetakse asjakohaseks, võivad riikide reguleerivad asutused edendada enne kohustuste kehtestamist ise- ja/või kaasreguleerimismeetmeid.

4. Liikmesriigid võivad nõuda, et lõikes 3 osutatud ettevõtjad edastavad vajaduse korral olemasolevatele ja uutele abonentidele üldist huvi pakkuvat teavet samade vahendite kaudu, mida ettevõtjad abonentidega suhtlemiseks tavaliselt kasutavad. Sellisel juhul esitavad asjaomased riigiasutused selle teabe standardsel kujul ja see käsitleb muu hulgas järgmisi teemasid:

a) kõige levinumad viisid elektrooniliste sideteenuste kasutamiseks ebaseaduslikuks tegevuseks või kahjuliku sisu levitamiseks, eelkõige kui see võib ohustada teiste isikute õigusi ja vabadusi, sealhulgas

▼M1

autoriõiguste ja nendega seotud õiguste rikkumine, ning sellise tegevuse õiguslikud tagajärjed ja

b) elektrooniliste sideteenuste kasutamisega kaasneva isikute turvalisuse, eraelu ja isikuandmete puutumatuse ohustamise vastased kaitsevahendid.

Artikkel 22

Teenuse kvaliteet

1. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel on pärast huvitatud isikute seisukohtade arvessevõtmist võimalik nõuda, et üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvad ettevõtjad avaldaksid lõppkasutajatele võrreldavad, piisavad ja ajakohastatud andmed oma teenuste kvaliteedi kohta ning puuetega lõppkasutajatele samaväärse juurdepääsu tagamiseks võetud meetmete kohta. See teave esitatakse taotluse korral enne avaldamist riigi reguleerivale asutusele.

2. Riikide reguleerivad asutused võivad täpsustada muu hulgas teenuse kvaliteedi mõõdetavad parameetrid ning avaldatava teabe sisu, vormi ja avaldamisviisi, sealhulgas võimalikud kvaliteedi sertifitseerimise mehhanismid, et tagada lõppkasutajatele, sealhulgas puuetega lõppkasutajatele, juurdepääs terviklikule, võrreldavale, usaldusväärsele ja kasutajasõbralikule teabele. Vajaduse korral võib kasutada III lisas sätestatud parameetreid, mõisteid ja mõõtmismeetodeid.

3. Teenuse kvaliteedi halvenemise ja võrguliikluse takistuste või aeglustumise vältimiseks tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused võivad kehtestada teenuse kvaliteedi miinimumnõuded üldkasutatavaid sidevõrke pakkuva(te)le ettevõtja(te)le.

Riikide reguleerivad asutused esitavad komisjonile aegsasti enne mis tahes selliste nõuete kehtestamist meetmete võtmise põhjuste, kavandatavate nõuete ja kavandatava tegevuskava kokkuvõtte. Nimetatud teave tehakse kättesaadavaks ka elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ametile (BEREC). Komisjon võib pärast kõnealuse teabega tutvumist esitada selle kohta märkusi või soovitusi, eelkõige tagamaks, et kavandatavad nõuded ei mõjuta kahjulikult siseturu toimimist. Nõuete kohta otsuse langetamisel võtavad riikide reguleerivad asutused ülimalt arvesse komisjoni märkusi või soovitusi.

Artikkel 23

Teenuste kättesaadavus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada üldkasutatavate sidevõrkude kaudu osutatavate üldkasutatavate telefoniteenuste võimalikult maksimaalne kättesaadavus võrgu ulatusliku rikke või vääramatu jõu korral. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavaid telefoniteenuseid osutavad ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed hädaabiteenustele pideva juurdepääsu tagamiseks.

Artikkel 23a

Puuetega lõppkasutajatele samaväärse juurdepääsu ja valikuvõimaluse tagamine

1. Liikmesriigid võimaldavad riikide asjaomastel asutustel määrata vajaduse korral kindlaks nõuded, mida üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid osutavad ettevõtjad peavad täitma tagamaks, et puuetega lõppkasutajatel on

a) enamiku lõppkasutajatega samaväärne juurdepääs elektroonilistele sideteenustele ning

b) võimalik valida ettevõtja ja teenused, mis on kättesaadavad enamikule lõppkasutajatest.

▼M1

2. Puuetega lõppkasutajate tarbeks erikorra vastuvõtmise ja rakendamise eesmärgil soodustavad liikmesriigid vajalikke teenuseid ja funktsioone pakkuvate lõppseadmete kättesaadavust.

▼B

Artikkel 24

Tarbijatele mõeldud digitaaltelevisiooniseadmete koostalitlusvõime

Kooskõlas VI lisa sätetega tagavad liikmesriigid kõnealuse lisa kohase tarbijatele mõeldud digitaaltelevisiooniseadmete koostalitlusvõime.

Artikkel 25

►M1 Numbriinfoteenused ◄

▼M1

1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavate telefoniteenuste abonentidel on õigus lasta kanda oma andmed artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud üldkasutatavasse kataloogi ja et nende andmed tehakse kättesaadavaks numbriinfoteenuste pakkujatele ja/või kataloogidele kooskõlas lõikega 2.

▼B

2. Liikmesriigid tagavad, et kõik abonentidele telefoninumbrite eraldamisega tegelevad ettevõtjad rahuldavad kõik põhjendatud taotlused avaldada asjaomane teave üldkasutatava numbriinfoteenuse ja üldkasutatavate kataloogide jaoks kokkulepitud kujul ja tingimustel, mis on õiglased, objektiivsed, kuludele orienteeritud ja mittediskrimineerivad.

▼M1

3. Liikmesriigid tagavad, et numbriinfoteenused on kättesaadavad kõigile lõppkasutajatele, kellele osutatakse üldkasutatavat telefoniteenust. Riikide reguleerivad asutused saavad kehtestada ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõpptarbijatele, kohustusi ja tingimusi numbriinfoteenuste osutamiseks vastavalt direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklile 5. Sellised kohustused ja tingimused on objektiivsed, õiglased, mittediskrimineerivad ja läbipaistvad.

4. Liikmesriigid ei säilita reguleerivaid piiranguid, mis ei lase ühes liikmesriigis asuvatel lõppkasutajatel vahetult kasutada teise liikmesriigi numbriinfoteenust kas häälkõne või SMSi teel, ning võtavad vastavalt artiklile 28 meetmeid kõnealuse juurdepääsu tagamiseks.

5. Lõigete 1–4 kohaldamisel võetakse arvesse ühenduse õigusaktide nõudeid isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse kohta, eelkõige direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artiklit 12.

Artikkel 26

Hädaabiteenused ja Euroopa ühtne hädaabinumber

1. Liikmesriigid tagavad, et kõigil lõikes 2 osutatud teenuste lõppkasutajatel, sealhulgas üldkasutatavate taksofonide kasutajatel, on võimalik tasuta ja ühtegi makseviisi kasutamata helistada hädaabiteenistustele, kasutades Euroopa ühtset hädaabinumbrit 112 ja kõiki liikmesriikide määratud riigisiseseid hädaabinumbreid.

2. Liikmesriigid tagavad, konsulteerides riikide reguleerivate asutuste, hädaabiteenistuste ja teenuseosutajatega, et riigi telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbri(te) abil riigisiseste kõnede algatamiseks lõppkasutajatele elektroonilist sideteenust osutavad ettevõtjad tagaksid juurdepääsu hädaabiteenustele.

3. Liikmesriigid tagavad, et Euroopa ühtsele hädaabinumbrile 112 saabunud kõnedele vastatakse nõuetekohaselt ja need edastatakse riiklikule hädaabiorganisatsioonile kõige kohasemal viisil. Sellistele kõnedele vastatakse ja need edastatakse vähemalt sama kiiresti ja tõhusalt, kui

▼M1

seda tehakse riigisisese hädaabinumbri või riigisiseste hädaabinumbrite puhul, kui need on jätkuvalt kasutusel.

4. Liikmesriigid tagavad puuetega lõppkasutajatele teiste lõppkasutajatega samaväärse juurdepääsu hädaabiteenustele. Meetmed, mis võetakse, et tagada puuetega lõppkasutajatele juurdepääs hädaabiteenustele teises liikmesriigis reisides, põhinevad võimalikult suurel määral Euroopa standarditel või spetsifikaatidel, mis on avaldatud vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 17, ning need ei takista liikmesriikidel võtmast vastu lisanõudeid käesolevas artiklis sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

5. Liikmesriigid tagavad, et asjaomased ettevõtjad avaldavad tasuta teabe helistaja asukoha kohta hädaabikõnesid käsitlevale asutusele niipea, kui kõne jõuab sellesse asutusse. See kehtib kõigi Euroopa ühtsele hädaabinumbrile 112 saabunud kõnede puhul. Liikmesriigid võivad seda kohustust laiendada nii, et see hõlmaks riigisisestel hädaabinumbritel tehtud kõnesid. Pädevad reguleerivad asutused kehtestavad helistaja asukoha kohta pakutava teabe täpsuse ja usaldusväärsuse kriteeriumid.

6. Liikmesriigid tagavad, et kodanikke teavitatakse nõuetekohaselt Euroopa ühtsest hädaabinumbrist 112 ja selle kasutusest, eelkõige liikmesriikide vahel reisivatele isikutele suunatud algatuste kaudu.

7. Hädaabinumbriga 112 seotud teenustele tegeliku juurdepääsu tagamiseks liikmesriikides võib komisjon pärast BERECiga konsulteerimist vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed. Sellegipoolest võetakse nimetatud tehnilised rakendusmeetmed vastu nii, et see ei piiraks ega mõjutaks hädaabiteenistuste korraldust, mis jääb liikmesriikide ainupädevusse.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 27

Euroopa telefonikoodid

1. Liikmesriigid tagavad, et ühtne rahvusvaheline kood on 00. Kahel pool liikmesriikidevahelist piiri paiknevate naaberpiirkondade vaheliste kõnede puhul võib kehtestada erikorra või pikendada juba kehtivat erikorda. Asjaomastes piirkondades asuvaid lõppkasutajaid teavitatakse sellisest korrast.

2. Ainult juriidilisel isikul, mis on asutatud ühenduses ja mille komisjon on nimetanud, on õigus hallata Euroopa telefoninumeratsioonivälja (ETNS), sealhulgas numbreid loovutada ja tutvustada. Komisjon võtab vastu vajalikud rakenduseeskirjad.

3. Liikmesriigid tagavad, et kõik rahvusvaheliste kõnede tegemist võimaldavaid üldkasutatavaid telefoniteenuseid osutavad ettevõtjad edastavad kõik kõned ETNSi ja ETNSist sarnase tasu eest, mida nad kohaldavad teistesse liikmesriikidesse ja teistest liikmesriikidest tehtavate kõnede puhul.

Artikkel 27a

Sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbrid, sealhulgas abitelefon kadunud laste otsimiseks

1. Liikmesriigid edendavad konkreetsete numbrite kasutamist numeratsioonialas algusega 116, mis on kindlaks määratud komisjoni 15. veebruari 2007. aasta otsusega 2007/116/EÜ, millega reserveeritakse riigisisene numeratsiooniala algusega 116 sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbritele ([1]). Liikmesriigid innustavad oma

([1]) ELT L 49, 17.2.2007, lk 30.

▼M1

territooriumil nende teenuste osutamist, milleks kõnealused numbrid on reserveeritud.

2. Liikmesriigid tagavad, et puuetega lõppkasutajatel oleks võimalikult suures ulatuses juurdepääs teenustele numeratsioonialas algusega 116. Meetmed, mis võetakse, et hõlbustada puuetega lõppkasutajate juurdepääsu nendele teenustele teises liikmesriigis reisides, põhinevad direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 17 kohaselt avaldatud asjakohaste standardite või spetsifikaatide järgimisel.

3. Liikmesriigid tagavad, et kodanikke teavitatakse nõuetekohaselt teenustest numeratsioonialas algusega 116 ja nende kasutusest, eelkõige liikmesriikides reisivatele isikutele suunatud algatuste kaudu.

4. Lisaks kõikidele lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt numeratsioonialasse algusega 116 jäävate numbrite puhul võetavatele üldkohaldatavatele meetmetele teevad liikmesriigid kõik võimaliku, et tagada kodanikele juurdepääs abitelefonile, et teatada laste kadumise juhtumitest. Abitelefoni number on 116000.

5. Numeratsiooniala algusega 116, eelkõige kadunud laste otsimise abitelefoni 116000 tõhusa rakendamise tagamiseks liikmesriikides, sealhulgas puudega lõppkasutajatele juurdepääsu võimaldamiseks teistes liikmesriikides reisimise ajal, võib komisjon pärast BERECiga konsulteerimist vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed. Sellegipoolest võetakse nimetatud tehnilised rakendusmeetmed vastu nii, et see ei piiraks ega mõjutaks selliste teenistuste korraldust, mis jääb liikmesriikide ainupädevusse.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 28

Juurdepääs numbritele ja teenustele

1. Liikmesriigid tagavad, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, ning välja arvatud juhtudel, kui abonent on ärilistel põhjustel otsustanud konkreetsetes geograafilistes piirkondades asuvate helistajate juurdepääsu piirata, et asjakohased riikide reguleerivad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et lõppkasutajatel on

a) juurdepääs ühenduses osutatavatele teenustele ja nad saavad neid kasutada, kasutades mittegeograafilisi numbreid, ja

b) juurdepääs kõigile ühenduses välja antud numbritele, olenemata operaatori kasutatavast tehnoloogiast ja seadmetest, sealhulgas liikmesriikide numeratsiooniplaani ETNSi numbritele ning rahvusvahelistele tasuta telefoninumbritele.

2. Liikmesriigid tagavad, et asjaomastel riigiasutustel on võimalik nõuda üldkasutatavaid sidevõrke pakkuvatelt ja/või üldkasutatavat elektroonilist sideteenust osutavatelt ettevõtjatelt, et nad tõkestaksid igal üksikul juhul juurdepääsu numbritele või teenustele, kui see on põhjendatud pettuse või väärkasutuse tõttu, ning nõuda, et kõnealustel juhtudel peataksid elektrooniliste sideteenuste osutajad asjaomase vastastikuse sidumise või muude teenuste müügi.

▼B

Artikkel 29

Lisavahendite pakkumine

▼M1

1. Ilma et see piiraks artikli 10 lõike 2 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivatel asutustel on võimalik nõuda kõigilt üldkasutatavaid telefoniteenuseid ja/või üldkasutatavatele sidevõrkudele juurdepääsu pakkuvatelt ettevõtjatelt kõigi või mõnede I lisa B osas loet-

▼M1

letud lisaseadmete ning kõigi või mõnede I lisa A osas loetletud lisaseadmete lõppkasutajatele kättesaadavaks tegemist, kui see on tehniliselt teostatav ja majanduslikult põhjendatud.

▼B

2. Liikmesriik võib otsustada loobuda lõike 1 kohaldamisest oma territooriumil, kui ta leiab pärast huvitatud isikute arvamuste arvessevõtmist, et kõnealused vahendid on piisavalt kättesaadavad.

▼M1

_____

Artikkel 30

Teenuseosutaja vahetamise lihtsustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik riigi telefoninumeratsiooniplaanist numbri saanud abonendid võivad taotluse esitamise korral säilitada I lisa C osa sätete kohaselt oma numbri(d) sellest olenemata, milline ettevõtja teenust osutab.

2. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et operaatorite ja/või teenuseosutajate vahelised tasud numbrite teisaldamise eest on kulupõhised ja et abonentidelt nõutav otsene tasu ei mõjutaks abonente teenuseosutaja vahetamisest loobuma.

3. Riigi reguleerivad asutused ei kehtesta numbrite teisaldamise jaemüügitariife konkurentsi moonutaval viisil, näiteks eri- või ühtsete jaemüügitariifide kehtestamisega.

4. Numbri teisaldamine ja sellele järgnev aktiveerimine toimub võimalikult lühikese aja jooksul. Igal juhul aktiveeritakse nende abonentide number, kes on sõlminud lepingu numbri üleviimiseks uue ettevõtja alla, ühe tööpäeva jooksul.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võivad pädevad riigiasutused kehtestada üleüldise numbri teisaldamise protsessi, võttes arvesse lepinguid käsitlevaid siseriiklikke sätteid, tehnilist teostatavust ja vajadust jätkata abonendile teenuse osutamist. Ühelgi juhul ei ületa teenuse katkemine teisaldamise protsessi ajal üht tööpäeva. Vajaduse korral võtavad pädevad riigiasutused arvesse ka meetmeid abonentide kaitse tagamiseks kogu teisaldusprotsessi jooksul ja selleks, et teenuseosutajat ei vahetataks nende tahte vastaselt.

Liikmesriigid tagavad, et nähakse ette asjakohased karistused ettevõtjatele, sealhulgas kohustus maksta abonentidele hüvitist, juhul kui teisaldamisega viivitatakse või kui teisaldamist ettevõtjate poolt või nende nimel kuritarvitatakse.

5. Liikmesriigid tagavad, et tarbija ja elektroonilisi sideteenuseid osutava ettevõtja vahel sõlmitud leping ei näeks ette lepingu esialgset miinimumkestust, mis ületaks 24 kuud. Liikmesriigid tagavad samuti, et ettevõtjad pakuvad kasutajatele võimalust sõlmida leping, mille maksimaalne kestus on 12 kuud.

6. Ilma et see piiraks lepingu miinimumkestuse kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et lepingu lõpetamise tingimused ja kord ei mõjutaks abonenti teenuseosutaja vahetamisest loobuma.

▼B

Artikkel 31

Edastamiskohustused

▼M1

1. Liikmesriigid võivad kehtestada mõistlikke edastamiskohustusi kindlaksmääratud raadio- ja televisioonikanalite ning lisateenuste edastamiseks, eelkõige juurdepääsuga seotud teenustele, mis tagaksid asjakohase juurdepääsu puuetega lõppkasutajatele, nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatele ettevõtjatele, kes pakuvad raadio- või televisioonikanalite

▼M1

üldsusele edastamiseks kasutatavaid elektroonilisi sidevõrke, kui märkimisväärsele hulgale selliste võrkude lõppkasutajatest on need võrgud raadio- ja televisioonikanalite vastuvõtmise peamine vahend. Selliseid kohustusi kehtestatakse ainult juhul, kui need on vajalikud selleks, et saavutada iga liikmesriigi poolt selgelt kindlaks määratud üldist huvi pakkuvaid eesmärke, ning need peavad olema proportsionaalsed ja läbipaistvad.

Liikmesriigid vaatavad esimeses lõigus osutatud kohustused läbi hiljemalt ühe aasta jooksul alates 25. maist 2011, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid korraldasid sellise läbivaatamise eelneva kahe aasta jooksul.

Liikmesriigid vaatavad edastamiskohustused korrapäraselt läbi.

▼B

2. Käesoleva artikli lõige 1 ja direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 3 lõige 2 ei piira liikmesriikide õigust määrata kindlaks võimalik tasu seoses käesoleva artikli kohaselt võetud meetmetega, tagades samas, et samasuguste asjaolude korral ei kohelda elektroonilisi sidevõrke pakkuvaid ettevõtjaid diskrimineerivalt. Kui tasumine on ette nähtud, tagavad liikmesriigid, et seda kohaldatakse proportsionaalselt ja läbipaistvalt.

V PEATÜKK

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 32

Kohustuslikud lisateenused

Peale II peatükis määratletud universaalteenuse kohustuste raames osutatavate teenuste võivad liikmesriigid muuta oma territooriumil üldsusele kättesaadavaks lisateenused, kuid sellisel juhul ei või kehtestada teatavaid ettevõtjaid hõlmavat kompenseerimismehhanismi.

Artikkel 33

Konsulteerimine huvitatud isikutega

▼M1

1. Liikmesriigid tagavad, et niivõrd, kui see on asjakohane, võtavad riikide reguleerivad asutused arvesse lõppkasutajate ja tarbijate (sealhulgas eelkõige puuetega tarbijate), tootjate ning elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvate ettevõtjate arvamusi küsimustes, mis käsitlevad kõiki üldkasutatavate elektrooniliste sideteenustega seotud lõppkasutajate ja tarbijate õigusi, eelkõige juhul, kui neil on märkimisväärne mõju turule.

Eelkõige tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused loovad konsultatsioonimehhanismi, tagades sellega, et nende otsuste tegemisel küsimustes, mis puudutavad lõppkasutajate ja tarbijate õigusi seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenustega, võetakse piisavalt arvesse tarbijate huve elektroonilise side sektoris.

▼B

2. Kui see on otstarbekas, võivad huvitatud isikud riigi reguleerivate asutuste juhendamisel töötada välja mehhanismid, mis hõlmavad tarbijaid, kasutajarühmi ja teenuseosutajaid ja mis aitaksid tõsta teenuste osutamise üldist kvaliteeti muu hulgas tegevusjuhendite ja tööstandardite väljatöötamise ja jälgimise kaudu.

▼M1

3. Ilma et see piiraks ühenduse õigusega kooskõlas olevaid siseriiklikke eeskirju, millega edendatakse selliseid kultuuri- ja meediapoliitika eesmärke nagu kultuuriline ja keeleline mitmekesisus ning meediakana-

▼M1

lite paljusus, võivad riigi reguleerivad asutused ja teised asjaomased riigiasutused edendada koostööd elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvate ettevõtjate ning elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul õiguspärase sisu edendamisest huvitatud sektorite vahel. Kõnealune koostöö võib hõlmata ka artikli 21 lõike 4 ja artikli 20 lõike 1 teise lõigu kohaselt osutatava üldist huvi pakkuva teabe koordineerimist.

▼B

Artikkel 34

Vaidluste kohtuväline lahendamine

▼M1

1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevast direktiivist tulenevate, tarbijate ning elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvate ettevõtjate vahel tekkinud ning selliste võrkude ja/või teenuste pakkumist käsitlevate lepingutingimuste ja/või lepingute täitmise pärast tekkinud lahendamata vaidlustega tegelemiseks oleks olemas läbipaistvad, mittediskrimineerivad, lihtsad ja odavad kohtuvälised menetlused. Liikmesriigid võtavad vastu meetmed selle tagamiseks, et sellised menetlused võimaldaksid vaidlusi lahendada kiiresti ja õiglaselt, ning vajaduse korral võtavad vastu kulude hüvitamise süsteemi. Sellised menetlused võimaldavad lahendada vaidlusi erapooletult ja jätavad tarbijale siseriikliku õiguse pakutava õiguskaitse. Liikmesriigid võivad kõnealuseid kohustusi laiendada nii, et need hõlmaksid vaidlusi, millesse on kaasatud teised lõppkasutajad.

▼B

2. Liikmesriigid tagavad, et nende õigusnormid ei sega kaebustega tegelevate asutuste loomist ega sidusteenuste pakkumist asjakohasel territoriaalsel tasandil, et soodustada tarbijate ja lõppkasutajate juurdepääsu vaidlusküsimuste lahendamise menetlustele.

3. Kui selliste vaidluste osapooled on eri liikmesriikidest, kooskõlastavad liikmesriigid oma jõupingutused, et vaidlus lahendada.

4. Käesoleva artikli sätted ei piira siseriiklike kohtumenetluste järgimist.

▼M1

Artikkel 35

Lisade kohandamine

Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid ja mis on vajalikud, et kohandada I, II, III ja VI lisa tehnoloogia arenguga või turunõudluse muutumisega, võtab vastu komisjon vastavalt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

Artikkel 36

Teatamise, jälgimise ja läbivaatamise kord

1. Riigi reguleerivad asutused teatavad komisjonile hiljemalt artikli 38 lõike 1 teises lõigus nimetatud kohaldamiskuupäevaks ja hilisemate muudatuste korral viivitamata nende ettevõtjate nimed, kellele on artikli 8 lõike 1 kohaselt määratud universaalteenuse osutamise kohustused.

Komisjon teeb kõnealuse informatsiooni kättesaadavaks lihtsalt juurdepääsetaval kujul ja edastab selle artiklis 37 nimetatud sidekomiteele.

▼M1

2. Riikide reguleerivad asutused teatavad komisjonile, millised universaalteenuse osutamise kohustused on kehtestatud universaalteenust osutama määratud ettevõtjatele. Komisjonile teatatakse viivitamata kõigist muudatustest, mis mõjutavad ettevõtjatele kehtestatud kohustusi,

▼M1

ja muudatustest ettevõtjate seas, keda mõjutavad käesoleva direktiivi sätted.

▼B

3. Komisjon vaatab käesoleva direktiivi toimimise regulaarselt läbi ning annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru esimest korda hiljemalt kolme aasta jooksul pärast artikli 38 lõike 1 teises lõigus nimetatud kohaldamiskuupäeva. Liikmesriigid ja riigi reguleerivad asutused edastavad komisjonile selleks vajaliku teabe.

▼M1

Artikkel 37

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 22 alusel loodud sidekomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

▼B

Artikkel 38

Direktiivi ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 24. juuliks 2003. Liikmesriigid teatavad neist viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad neid õigusnorme alates 25. juulist 2003.

2. Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või neid meetmeid ametlikult avaldades nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti ja kõnealuste õigusnormide hilisemad muudatused.

Artikkel 39

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 40

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼M1

I LISA

ARTIKLIS 10 („KULUDE KONTROLLIMINE"), ARTIKLIS 29 („LISAVAHENDID") JA ARTIKLIS 30 („TEENUSEOSUTAJA VAHETAMISE LIHTSUSTAMINE") OSUTATUD VAHENDITE JA TEENUSTE KIRJELDUS

A osa: artiklis 10 osutatud vahendid ja teenused

a) *Üksikasjalikud arved*

Liikmesriigid tagavad, et võttes arvesse isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitset käsitlevate asjakohaste õigusaktide nõudeid, võivad riikide reguleerivad asutused kehtestada üksikasjalikul arvel minimaalselt nõutavad andmed, mille ettevõtjad esitavad abonentidele tasuta, et need saaksid

i) määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrgu ja/või sellega seotud üldkasutatavate telefoniteenuste kasutamise kulusid täpsustada ja kontrollida ning

ii) nõuetekohaselt jälgida teenuse kasutust ja kulusid ning hoida seeläbi oma arved piisava kontrolli all.

Vajaduse korral võib abonentidele lisaks pakkuda üksikasjalikumat teavet mõistliku hinnaga või tasuta.

Kõne algatanud abonendile esitatavas üksikasjalikus arves abonendi jaoks tasuta kõnesid, sealhulgas kõnesid nõustamistelefonidele, eraldi välja ei tooda.

b) *Valikuline väljuvate kõnede või tasuliste SMSide või MMSide või, kui see on tehniliselt teostatav, muude selliste rakenduste piirang, tasuta*

See on vahend, mille abil abonent saab telefoniteenust osutavale määratud ettevõtjale taotluse esitamise korral tasuta piirata teatavat liiki või teatavatele numbritele tehtavaid väljuvaid kõnesid või tasulisi SMSe või MMSe või muid selliseid rakendusi.

c) *Ettemaksesüsteemid*

Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused võivad nõuda, et määratud ettevõtjad võimaldaksid tarbijatel maksta juurdepääsu eest üldkasutatavale sidevõrgule ja üldkasutatavate telefoniteenuste kasutamise eest ette.

d) *Ühendustasude maksmine osade kaupa*

Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused võivad nõuda, et määratud ettevõtjad võimaldaksid tarbijatel maksta ühenduse eest üldkasutatava sidevõrguga osade kaupa pikema aja jooksul.

e) *Tasumata arved*

Ettevõtjatele tasumata telefoniarvete katmiseks peavad liikmesriigid lubama erimeetmeid, mis on proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ja avalikustatud. Kõnealuste meetmete puhul tuleb tagada, et abonenti hoiatatakse nõuetekohaselt ette, kui teda ähvardab teenuse või ühenduse peatamine. Kui tegemist ei ole pettuse, pideva maksmisega hilinemise või arvete tasumata jätmisega, tuleb nende meetmetega tagada, et kui see on tehniliselt võimalik, piirdub teenuse peatamine ainult asjaomase teenusega. Arvete maksmata jätmise korral võib ühenduse katkestada ainult pärast seda, kui abonenti on nõuetekohaselt hoiatatud. Liikmesriigid võivad teatava aja jooksul enne ühenduse täielikku katkestamist võimaldada piiratud teenuse kasutamist, mille puhul on lubatud ainult kõned, millega ei kaasne abonendile kulusid (näiteks kõned hädaabinumbrile 112).

f) *Tariifidealane nõustamine*

See on vahend, mille abil abonendid võivad nõuda ettevõtjalt teavitamist alternatiivsetest madalamatest tariifidest, kui need on olemas.

g) *Kulude kontroll*

See on vahend, mille abil ettevõtjad pakuvad, kui riikide reguleerivad asutused on seda kohaseks pidanud, muid vahendeid üldkasutatavate telefoniteenuste kulude kontrolli all hoidmiseks, sealhulgas tarbijate tasuta hoiatamist ebaharilike või ülemääraste tarbimisharjumuste korral.

▼M1

B osa: artiklis 29 osutatud vahendid

a) *Toonvalimine või DTMF-toonvalimine (dual-tone multi-frequency operation)*

Üldkasutatav sidevõrk ja/või üldkasutatavad telefoniteenused toetavad ETSI standardis ETR 207 määratletud DTMF-signaalide kasutamist signaali edastamiseks otspunktide vahel kogu võrgu ulatuses nii liikmesriigis kui ka liikmesriikide vahel.

b) *Helistaja numbri kuvamine*

Selle toimingu abil on helistava isiku number kõne vastuvõtjale näha enne kõne vastuvõtmist.

Sellist vahendit tuleks pakkuda kooskõlas asjaomaste õigusnormidega isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse kohta, eelkõige kooskõlas direktiiviga 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv).

Kuivõrd see on tehniliselt võimalik, peaksid operaatorid pakkuma andmeid ja signaale, et toetada helistaja numbri kuvamist ja toonvalimist üle liikmesriikide piiride.

C osa: artikli 30 kohaste, numbrite teisaldamist käsitlevate sätete rakendamine

Nõuet, et kõik riigi numeratsiooniplaani numbriga abonendid võivad soovi korral oma numbri(d) säilitada, olenemata sellest, milline ettevõtja teenust osutab, kohaldatakse

a) geograafiliste numbrite puhul kindlaksmääratud asukohas ning

b) mittegeograafiliste numbrite puhul mis tahes asukohas.

Käesolevat osa ei kohaldata numbrite teisaldamise suhtes määratletud piirkonnas teenuseid osutavate võrkude ja mobiilsidevõrkude vahel.

▼M1

II LISA

TEAVE, MIS TULEB AVALDADA VASTAVALT ARTIKLILE 21

(„LÄBIPAISTVUS JA TEABE AVALDAMINE”)

Riigi reguleeriv asutus peab tagama, et käesolevas lisas sätestatud teave avaldatakse artikli 21 kohaselt. Riigi reguleeriv asutus otsustab, millise teabe avaldavad üldkasutatavaid sidevõrke ja/või üldkasutatavaid telefoniteenuseid pakkuvad ettevõtjad ja millise teabe avaldab riigi reguleeriv asutus ise, et tarbijad saaksid teha teadlikke otsuseid.

1. Ettevõtja(te) nimi (nimed) ja aadress(id)

   Üldkasutatavaid sidevõrke ja/või üldkasutatavaid telefoniteenuseid pakkuvate ettevõtjate nimed ja nende peakontorite aadress.

2. Pakutavate teenuste kirjeldus

2.1. Pakutavate teenuste ulatus

2.2. Standardtariifid, kus on näidatud osutatavad teenused ja iga tariifi sisu (nt juurdepääsutasu, kõik kasutustasud, hooldustasu) ning kohaldatavate standardallahindluste üksikasjad, sihtotstarbelised tariifiskeemid ja eritariifiskeemid, ning kõik lisatasud ja lõppseadmete maksumus

2.3. Hüvitamise/tagasimaksmise põhimõtted, sealhulgas iga hüvitamis- ja tagasimakseskeemi üksikasjad

2.4. Pakutavate hooldusteenuste liigid

2.5. Lepingute standardtingimused, sealhulgas lepingu miinimumkestus, lepingu lõpetamine, numbrite teisaldamise kord ja selle otsesed tasud ning vajaduse korral muud näitajad

3. Vaidluste lahendamise viisid, sealhulgas need, mille on välja töötanud ettevõtja

4. Teave universaalteenusega, sealhulgas vajaduse korral I lisas nimetatud vahendite ja teenustega, seotud õiguste kohta

▼M1

III LISA

TEENUSE KVALITEEDI PARAMEETRID

Artiklite 11 ja 22 kohased teenuse kvaliteedi parameetrid, määratlused ja mõõtmismeetodid

Ettevõtjate puhul, kes pakuvad juurdepääsu üldkasutatavale sidevõrgule

PARAMEETER (märkus 1)	MÄÄRATLUS	MÕÕTMISMEETOD
Ühenduse esmakordse loomise tähtaeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rikete arv juurdepääsuliini kohta	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rikete kõrvaldamise aeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Ettevõtjate puhul, kes osutavad üldkasutatavat telefoniteenust

Ühenduse loomiseks kuluv aeg (märkus 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Numbriinfoteenuse vastamise aeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Töötavate mündi- ja kaarditaksofonide suhtarv	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Kaebused ebaõige arve kohta	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Ebaõnnestunud kõnede määr (märkus 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

ETSI dokumendi EG 202 057-1 versioon 1.3.1 (juuli 2008)

Märkus 1

Parameetrid peaksid võimaldama analüüsida tulemusi piirkondlikul tasandil (st vähemalt EUROSTATi loodud statistiliste territoriaaljaotuste nomenklatuuri (NUTS) 2. tasandil).

Märkus 2

Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei nõua nende kahe parameetri kohta ajakohase teabe kogumist, kui on tõendeid, et tulemused selles kahes valdkonnas on rahuldavad.

▼B

IV LISA

UNIVERSAALTEENUSE OSUTAMISE KOHUSTUSTE VÕIMALIKU NETOKULU ARVESTAMINE JA KULUDE KATMISE VÕI JAGAMISE MEHHANISMI LOOMINE ARTIKLITE 12 JA 13 KOHASELT

A osa. Netokulu arvestamine

Universaalteenuse kohustused tähendavad liikmesriigi poolt ettevõtjale seatud kohustusi, mis on seotud võrgu või teenuse pakkumisega teatavas geograafilises piirkonnas ja mis hõlmavad vajaduse korral kõnealuses geograafilises piirkonnas asjaomase teenuse osutamise hindade keskmise arvestamist või eritariifi võimaluste pakkumist väikese sissetulekuga tarbijatele või sotsiaalsete erivajadustega tarbijatele.

Riigi reguleerivad asutused peavad kaaluma kõiki vahendeid, mille abil tagada ettevõtjatele (määratud või mitte) vajalik stiimul osutada universaalteenuse osutamise kohustusse kuuluvaid teenuseid majanduslikult efektiivselt. Universaalteenuse osutamise kohustused arvestatakse vahena määratud asutuse netokuludes, mis tuleneb sellest, kas ettevõtjal on universaalteenuse osutamise kohustusi või ei. See kehtib olenemata sellest, kas võrk konkreetses liikmesriigis on täielikult välja arendatud või alles areneb ja laieneb. Piisavalt tuleb tähelepanu pöörata sellele, et korrektselt hinnataks kulusid, mida määratud ettevõtja väldiks, kui ta ei peaks täitma universaalteenuse osutamise kohustust. Netokulu arvestamisel tuleks hinnata universaalteenuse operaatori saadavat kasu, sealhulgas immateriaalset kasu.

Arvestamisel tuleb aluseks võtta kulud, mis tulenevad järgmisest:

i) kindlaksmääratud teenuste elemendid, mida võib pakkuda ainult kahjumiga või kulutingimustel, mis jäävad väljapoole tavapäraseid kaubandusstandardeid.

   See kategooria võib hõlmata selliseid teenuseelemente nagu juurdepääs hädaabitelefoniteenustele, teatavate üldkasutatavate taksofonide pakkumine, teatavate teenuste või seadmete pakkumine puuetega inimestele jms;

ii) teatavad lõppkasutajad või lõppkasutajate rühmad, kellele on konkreetse võrgu või teenuse pakkumise kulu, laekunud tulu ja võimalikke liikmesriikide kehtestatud geograafilisi keskmisi hindu arvesse võttes võimalik teenust osutada ainult kahjumiga või kulutingimustel, mis jäävad väljapoole tavapäraseid kaubandusstandardeid.

   See kategooria hõlmab neid lõppkasutajaid või lõppkasutajate rühmi, kellele universaalteenuse osutamise kohustusteta kommertsoperaator teenuseid ei pakuks.

Universaalteenuse osutamise kohustuste teatavate aspektide netokulu arvestamine peab toimuma eraldi, et vältida otseste või kaudsete tulude või kulude kahekordset arvessevõtmist. Universaalteenuse osutamise kohustuste kogu netokulu ettevõtjale arvestatakse universaalteenuse osutamise kohustuste eri komponentide netokulude summana, võttes arvesse ka võimalikku immateriaalset kasu. Netokulu kontrollimise eest vastutab riigi reguleeriv asutus.

B osa. Universaalteenuse osutamise kohustuste netokulude katmine

Universaalteenuse osutamise kohustuste netokulude katmine või rahastamine eeldab, et universaalteenuse osutamise kohustustega määratud ettevõtjad saavad kompensatsiooni nende teenuste eest, mida nad osutavad mittekaubanduslikel tingimustel. Sellise kompenseerimisega kaasnevad finantsülekanded ja seepärast peavad liikmesriigid tagama, et need tehakse objektiivselt, läbipaistvalt, mittediskrimineerivalt ja proportsionaalselt. See tähendab, et ülekanded põhjustavad võimalikult väikest konkurentsi moonutamist ja kasutajate nõudluse moonutamist.

Artikli 13 lõike 3 kohaselt peaks rahastul põhinev jagamismehhanism kasutama osamaksete kogumiseks läbipaistvaid ja neutraalseid vahendeid, mille puhul oleks välistatud osamaksete topeltkehtestamine nii ettevõtjate väljundi kui ka sisendi puhul.

Rahastut haldav sõltumatu asutus vastutab osamaksete kogumise eest ettevõtjatelt, keda peetakse võimeliseks aitama kaasa liikmesriigis universaalteenuse osutamise kohustuste kulude katmisele, ja teostab järelevalvet ülekantavate summade ja/või haldusmaksete üle, mida makstakse ettevõtjatele, kellel on õigus rahastust raha saada.

▼B

V LISA

UNIVERSAALTEENUSE ULATUSE LÄBIVAATAMISE KORD ARTIKLI 15 KOHASELT

Kaaludes, kas universaalteenuse osutamise kohustuste ulatus tuleks läbi vaadata, võtab komisjon arvesse järgmisi aspekte:

— sotsiaalne areng ja turu areng, lähtudes tarbijate kasutatavatest teenustest,

— sotsiaalne areng ja turu areng, lähtudes tarbijatele pakutavate teenuste kättesaadavusest ja valikust,

— tehnoloogia areng, lähtudes sellest, mis viisil tarbijatele teenuseid osutatakse.

Kaaludes, kas universaalteenuse osutamise kohustuste ulatust tuleks muuta või tuleks see uuesti määratleda, võtab komisjon arvesse järgmisi aspekte:

— kas eriteenused on enamusele tarbijatest kättesaadavad ja kas nad kasutavad neid ning kas juhul, kui teenused ei ole tarbijate vähemusele kättesaadavad või nad ei kasuta neid, kaasneb sellega sotsiaalne tõrjutus, ning

— kas eriteenuste kättesaadavuse ja kasutamisega kaasneb tarbijatele üldine netokasu, mis eeldaks avalikku sekkumist juhul, kui üldsusele ei pakuta eriteenuseid tavalistel kaubandustingimustel.

▼M1

VI LISA

TARBIJATELE MÕELDUD DIGITAALSEADMETE KOOSTALITLUSVÕIME, MILLELE ON OSUTATUD ARTIKLIS 24

1. *Ühtne skrambleerimisalgoritm ja tasuta ülekannete vastuvõtmine*

   Kõigi ühenduses müüdavate, renditavate või muul viisil kättesaadavate tarbijatele mõeldud tavapäraste digitaaltelevisioonisignaalide (nt ülekandmine maapealse, kaabel- või satelliitedastuse kaudu, mis on peamiselt mõeldud määratletud vastuvõtmiseks, nagu DVB-T, DVB-C või DVB-S) vastuvõtuseadmetega, mis suudavad deskrambleerida digitaaltelevisioonisignaale, peab saama

   — selliseid signaale deskrambleerida vastavalt tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni (praegu ETSI) hallatava ühtse Euroopa skrambleerimisalgoritmiga;

   — kuvada kodeerimata edastatud signaale tingimusel, et renditud seadmete puhul täidab rendilevõtja asjaomast rendilepingut.

2. *Analoog- ja digitaalteleviisorite koostalitlusvõime*

   Kõigil ühenduse turul müüdavatel või renditavatel analoogteleritel, mille ekraani nähtava osa diagonaal on üle 42 cm, peab olema vähemalt üks (tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni standardile vastav, näiteks standardis Cenelec EN 50 049-1:1997 sätestatud) avatud liidesepistmik, mille abil on võimalik lihtsalt ühendada välisseadmeid, eelkõige täiendavaid dekoodreid ja digitaalvastuvõtjaid.

   Kõigil ühenduse turul müüdavatel või renditavatel digitaalteleritel, mille ekraani nähtava osa diagonaal on üle 30 cm, peab olema vähemalt üks (tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni standardile vastav või sellega kooskõlas olev või tööstusharu hõlmava spetsifikaadiga kooskõlas olev) avatud liidesepistmik, näiteks ühine DVB-liidese pistmik, mille abil on võimalik lihtsalt ühendada välisseadmeid ja mille abil saab edastada kõiki digitaaltelevisioonisignaali elemente, sealhulgas interaktiivsete ja tingimusjuurdepääsuteenustega seotud teavet.

———————